

Isien kokemuksia varhaiskasvatuksesta Kar- tanonkosken päiväkodissa

LAB-ammattikorkeakoulu
Sosionomi (AMK)
2023
Seppo Kekola

Tiivistelmä

Tekijä(t) Seppo Kekola	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2023
Sivumäärä 35 + 2		
Työn nimi Isien kokemuksia varhaiskasvatuksesta Kartanonkosken päiväkodissa		
Tutkinto ja koulutusala Sosionomi (AMK)		
Toimeksiantajaorganisaatio (jos opinnäytetyöllä on toimeksiantaja)		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Kartanonkosken päiväkodin lasten isien kokemuksia päiväkodin ja kodin välisestä yhteistyöstä sekä samalla tarjota päiväkodille jäsenneltyä tietoa, miten isät kokevat päiväkodin ja kodin välisen yhteistyön. Tavoitteena oli kehittää päiväkodin kasvatusyhteistyötä entisestään.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä tutkimuksena helmikuussa 2023 strukturoidulla kyselylomakkeella ja se analysoitiin käyttäen suoria jakaumia. Kyselyssä käytettiin pääasiassa Likertin asteikkoa, mutta se sisälsi myös avoimia kysymyksiä. Kyselyyn vastasi yhteensä 22 päiväkodissa hoidossa olevan lapsen isää.</p> <p>Kyselyn tulosten mukaan isät ovat tyytyväisiä kasvatusyhteistyöhön päiväkodin henkilökunnan kanssa. Isät kokevat tasavertaista kohtelua ja heidän kasvatuksellisia mielipiteitään arvostetaan. Toimivan kasvatusyhteistyön toteutumisen nähdään olevan sekä isien aktiivisuuden että henkilöstön vastuulla. Yleisinä kehityskohteina nähtiin aikaisempi ilmoittaminen erityisistä tapahtumista sekä viestinnän säännöllisyys. Myös sitä pohdittiin, kuinka kaikki isät saadaan mukaan toiminnan suunnitteluun.</p>		
Asiasanat Isyys, varhaiskasvatus, kasvatusyhteistyö, isät varhaiskasvatuksessa		

Abstract

Author(s)	Type of Publication	Published
Seppo Kekola	Thesis, UAS	2023
	Number of Pages	
	39 + 2	
Title of Publication		
Fathers' experiences of early childhood education in Kartanonkoski daycare center		
Degree, Field of Study		
Bachelor of social services (UAS)		
Organisation of the client (if the thesis work is commissioned by another party)		
Abstract		
<p>The purpose of this thesis was to gather how fathers experience educational cooperation in Kartanonkoski day care centre. In addition, goal was to offer the day care centre structural information of these experiences. The intention was to develop educational cooperation in the day care centre furthermore.</p> <p>Data for this thesis was collected as quantitative research in February 2023 using a structured questionnaire and was analysed with frequency distribution. Likert scale was used in multiple questions, but also open questions were used. The questionnaire received 22 replies.</p> <p>Results show the fathers were satisfied with the educational cooperation with the personnel in the day care centre. The fathers felt they were equally treated as well as their thoughts related to the upbringing of their children was respected. In addition, with the personnel the fathers were also seen as responsible for functional cooperation. Prevalently regular and timely communication were seen as needing development. Topic of how to involve every father in pedagogical planning was also raised.</p>		
Keywords		
Fatherhood, early childhood education, educational cooperation, fathers in early childhood education		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Varhaiskasvatus, kasvatusyhteistyö ja osallisuus	2
2.1	Varhaiskasvatus	2
2.2	Kasvatusyhteistyö.....	2
2.3	Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa	4
3	Isyys	6
3.1	Isyyden määritelmä.....	6
3.2	Isän merkitys lapsen elämässä	9
3.3	Isät lasten varhaiskasvatuksessa.....	11
4	Aineiston keruu, aineisto ja analyysi	13
4.1	Tutkimusmenetelmä	13
4.2	Tutkimusaineiston keruu	13
4.3	Aineiston analyysi	15
5	Tutkimustulokset.....	16
5.1	Taustatiedot.....	16
5.2	Yhteistyö.....	18
5.3	Viestintä päiväkodin henkilökunnan kanssa	19
5.4	Kasvatusyhteistyön kehittäminen.....	20
6	Johtopäätökset	24
6.1	Kasvatusyhteistyö.....	24
6.2	Viestintä.....	25
6.3	Kasvatusyhteistyön kehittäminen.....	26
7	Yhteenveto	27
7.1	Pohdintaa tutkimuksesta.....	27
7.2	Reflektio ja ammatillinen kehittyminen	28
7.3	Luotettavuus ja eettisyys.....	31
	Lähteet	33

Liite 1. Saatekirje

Liite 2. Kysely

1 Johdanto

Opinnäytetyön aiheena on tutkimus isien kokemuksista päiväkodissa. Yhteistyökumppaniksi valikoituneessa Kartanonkosken päiväkodissa koettiin hyödyllisenä saada tutkittua tietoa, jonka perusteella he voivat kehittää päiväkodin, ja vanhempien välistä yhteistyötä. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa, joten aihe on keskeinen päiväkodin henkilökunnan osaamisalue.

Isyys ja sen merkitys on esillä nykyään enenevässä määrin, joten aihe on ajankohtainen. Vielä muutama vuosikymmen sitten syvälliset keskustelut isyydestä olisivat kuulostaneet melkein huvittavilta isän roolin ollessa perinteisen heteronormatiivisen ydinperheen ehdoton auktoriteetti ja elättäjä, mutta 2000-luvulla jokainen isä joutuu pohtimaan näitä kysymyksiä yhä vakavammin. Nykyään isät osallistuvat lasten hoitoon ja kasvatukseen yhä enemmän, ja isien lisäksi myös naisten ja perheammattilaisten ymmärrys isyydestä ja erityisesti siitä, millaista on hyvä isyys, on kasvanut. Voidaankin sanoa, että isyydestä on tullut julkinen, jopa ”trendikäs”, ilmiö. (Eerola & Mykkänen 2014, 7.)

Opinnäytetyö käsittelee tärkeitä varhaiskasvatuksen osa-alueita, kuten osallisuutta ja vanhempien, erityisesti isien, kanssa tehtävää yhteistyötä. Opinnäytetyön kautta halutaan antaa päiväkodille mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan sekä tuottaa käyttöön tietoa, jotta päiväkodin johtajankin on mahdollista tarkastella kasvatusyhteistyön toteutumista. Toimivalla kasvatusyhteistyöllä on positiivinen vaikutus vanhempien tyytyväisyyteen päiväkotia kohtaan. Näin myös lisätään yhteisöllisyyttä ja annetaan tukea henkilöstön työlle. (Opetushallitus 2022, 36.)

Opinnäytetyön tavoite on kehittää päiväkodin ja vanhempien välistä yhteistyötä entisestään. Tarkoitus on selvittää päiväkodin lasten isien kokemuksia päiväkodin ja kodin välisestä yhteistyöstä. Lisäksi tarkoitus on kyselyn avulla tarjota päiväkodille jäsenneiltyä tietoa, miten isät kokevat päiväkodin ja kodin välisen yhteistyön.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat, miten isät kokevat yhteistyön päiväkodin henkilökunnan kanssa sekä minkälaisia kehitysideoita isillä on päivähoitoon liittyen.

2 Varhaiskasvatus, kasvatusyhteistyö ja osallisuus

2.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka (Varhaiskasvatustlaki 540/2018). Se on osa lapsen koulutaivalta ja tärkeä vaihe kehityksen ja oppimisen kannalta. Varhaiskasvatuksen pohjautuu yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon, syrjimättömyyteen, moninaisuuden arvostamiseen, sekä sosiaaliseen osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Esiopetus on myös osa varhaiskasvatusta, mutta sitä säätelee perusopetuslaki. Esiopetusta ohjaa Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. (Opetushallitus 2022, 7.) Tämän opinnäytetyön tutkimusjoukkoon kuuluu myös esiopetusikäisten lasten isiä, eikä esiopetusta avata erikseen, vaan se nähdään osana päiväkodin toimintaa.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on valtakunnallinen määräys, jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat ja varhaiskasvatus toteutetaan. Se perustuu varhaiskasvatustlakiin, jossa määrätään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista, varhaiskasvatuksen järjestäjän ja lasten huoltajien välisestä yhteistyöstä sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöistä. (Opetushallitus 2022, 7.) Perusteiden pohjalta laaditaan paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat, jotka määrittelevät paikalliset sisällöt ja pedagoginen toiminta valtakunnallisia perusteita tarkemmin. Paikalliset perusteet eivät kuitenkaan voi sulkea pois lain, asetuksen tai Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden edellyttämää sisältöä tai tavoitteita. Lisäksi ne ovat velvoittavia eli niitä tulee arvioida ja kehittää. (Karikoski & Tiilikka 2022, 82.)

Varhaiskasvatusta ohjaavat velvoitteet perustuvat Suomen perustuslakiin, varhaiskasvatustlakiin, valtioneuvoston asetukseen varhaiskasvatuksesta sekä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Suomen perustuslain mukaan ketään ei saa syrjiä sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lisäksi on otettava huomioon myös muut kansainväliset velvoitteet, joihin Suomi on sitoutunut. Näitä ovat muun muassa yhdenvertaisuuslaki, tasa-arvolaki, Euroopan ihmisoikeussopimus sekä YK:n lapsen oikeuksien sopimus. (Opetushallitus 2022, 15.)

2.2 Kasvatusyhteistyö

Opinnäytetyössä tutkitaan erityisesti kasvatusyhteistyötä ja sen toteutumista Kartanonkosen päiväkodissa isien näkökulmasta. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on yhteinen sitoutuminen lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen.

Yhteistyötä tukevat myös keskinäinen luottamus, tasa-arvoinen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. (Opetushallitus 2022, 35.)

Vanhempien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten välisestä vuorovaikutuksesta on vuosien saatossa käytetty erilaisia termejä, painotuksia ja käsitteitä, kuten tukeminen, kumppanuus ja yhteistyö. (Karila 2006, 92.) Vuonna 2002 termi kasvatuskumppanuus linjattiin ensimmäisen kerran. Huoltajat ja varhaiskasvatuksen ammattilaiset ovat tasavertaisia kumppaneita, joiden välistä vuorovaikutusta yhdistävät asiantuntijuus ja tieto. Molempinpuolinen vuorovaikutus mahdollistaa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisen. Näin luodaan huoltajille osallisuutta ja mahdollisuus varhaiskasvatuksen toteuttamiseen. (STM 2002, 9/17–18.) Esimerkiksi Onnismaa (2010) näki termin kuitenkin liian intiiminä kuvaamaan kuntalaisen ja julkisten palveluiden välistä suhdetta. Vuodesta 2016 lähtien varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa käsite vaihtui kasvatusyhteistyöksi.

Pohja kasvatusyhteistyön luomiselle luodaan siinä vaiheessa, kun lapsi aloittaa päivähoiton. Lapsi tuo mukanaan oman sen hetkisen elämäkokemuksensa, jossa merkittävänä tekijänä ovat huoltajan ja lapsen väliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet. (Opetushallitus 2022, 19.) Päivähoidon henkilöstön on vastavuoroisesti oltava valmis ottamaan lapsi ja hänen perheensä vastaan. (Hujala & Turja 2017, 78). Päivähoidon aloitus on sekä lapselle että hänen perheelleen valtava muutos, johon tulee valmistautua niin kotona kuin päivähoitopaikassakin. Yhdeksi tärkeimmäksi kriteeriksi päivähoitopaikan valinnassa asetetaan juuri henkilökunta, jolta vaaditaan aitoa kiinnostusta lapsen kohtaamisessa ja avoimuutta koko perhettä kohtaan. Kasvattajien on ymmärrettävä tämän siirtymävaiheen merkitys, jotta lapsen kehitystä tukeva siirtymäprosessi varhaiskasvatukseen voidaan aloittaa. (Hujala & Turja 2017, 79–80.)

Kaskelan & Kekkosen (2006, 32–38) mukaan kasvatusyhteistyön pohjana on neljä periaatetta, joita ovat kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogisuus. Kuuntelu ja kuuleminen ovat keskeisiä asioita vuoropuhelussa ja vaativat läsnäoloa, myönteistä ilmapiiriä sekä kuulemisen halua. Kuuntelemisen kautta voidaan oppia hyväksymään, ymmärtämään ja kunnioittamaan toista ihmistä, mikä taas helpottaa todellisen vuorovaikutuksen syntymistä. Luottamus taas rakentuu kuulemisen ja kunnioittamisen periaatteista. Luottamus on kasvatusyhteistyön keskeinen periaate ja se lisää huoltajien mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa päiväkodin kasvatustoimintaan ja oman lapsensa kasvuun ja kehitykseen. Dialogin perusta on kuulemisessa, sillä vain kuuleva suhde voi synnyttää aitoa vuoropuhelua, missä kaikki osapuolet ovat omine näkemyksineen esillä.

Kasvatusyhteistyön merkitys korostuu päivittäisissä kohtaamisissa, vasukeskusteluissa sekä nivelvaiheissa, kuten siirtymissä päivähoidosta kouluun. Vastuu pitkäjänteisestä,

suunnitelmallisesta ja monialaisesta yhteistyöstä on varhaiskasvatuksen järjestäjällä. Yhteistyöllä tuetaan lapsen kasvua ja kehitystä niin, että jokainen lapsi saa omien tarpeidensa mukaista kasvatusta ja hoitoa. Tärkeää on jo lakien painottama vanhemmuuden tukeminen ja kotikasvatuksen täydentäminen. (Klen & Marttila-Ojala 2017, 83–84.)

Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on siis tärkeä merkitys varhaiskasvatuksessa. Yhteistyön tulee olla vuorovaikutteista ja se edellyttää henkilöstöltä aloitteellisuutta ja aktiivisuutta. Lapsen päivittäiset tapahtumat ja kokemukset jaetaan avoimesti, sillä näin luodaan pohjaa lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamiselle. Yhteisen keskustelun kautta rakennetaan luottamuksellista ilmapiiriä, joka mahdollistaa huoltajan ja henkilöstön välisen yhteistyön myös haastavissa tilanteissa, esimerkiksi silloin, kun lapsen kehityksestä herää huoli. Lasten huoltajilla tulee olla mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen yhteistyössä henkilöstön ja lasten kanssa. Näin vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja saadaan tukea kasvattajan työlle. (Opetushallitus 2022, 35–36.)

2.3 Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa

Osana kasvatusyhteistyötä varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee antaa huoltajille mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen kehittämiseen ja arviointiin sekä toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, eli olla osallisena lapsensa varhaiskasvatuksessa. (Turunen 2023, 8). Vuorenmaa (2016, 19–20) määrittelee osallisuuden abstraktiksi ja moniulotteiseksi käsitteeksi, jolle ei vuosien saatossa ole muodostunut yhtenäistä määritelmää. Käsitettä käytetään epäjohdonmukaisesti, eikä sillä myöskään ole tarkkaa englanninkielistä määritelmää. Yleisimmin käytettyjä käsitteitä ovat osallistuminen, voimaantuminen ja minäpystyvyys. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (2022) määritelmän mukaan osallisuus on vahvasti yhteydessä hyvinvointiin. Matala osallisuus lisää sosiaalista pahoinvointia, kun taas osallisuuden kokemukset lisäävät hyvinvointia ja uskoa tulevaisuuteen.

Ihmisen kyky suoriutua rooleista ja tehtävistä yhteiskunnassa vaikuttaa siihen, miten sosiaalista hyvinvointia voidaan mitata. Myös se, miten yksilö kokee onnellisuuden, voidaan pitää hyvänä mittarina. Onnellisuus onkin liitettävissä ihmisten hyvinvointiin ja näin ollen suoraan myös sosiaaliseen hyvinvointiin. (Huttunen 2020.)

Konkreettisesti osallisuus ilmenee päätösvaltana omaan elämään liittyvissä asioissa, vaikuttamisena myös oman elämän ulkopuolisiin asioihin sekä myös kykynä panostaa yhteisiin asioihin ja liittyä vastavuoroisesti toimiviin sosiaalisiin suhteisiin. Sosiaalista osallisuutta voidaan edistää muun muassa uudistamalla aikuissosiaalityön menetelmiä niin, että ne lisäävät sosiaalista osallisuutta, parantamalla palvelujen saatavuutta, tehostamalla sosiaalista

työllistämistä ja kiinnittämällä terveydenhuolto entistä tiiviimmin työkykyä ylläpitäviin ja työllistäviin prosesseihin. Lisäksi painotetaan yhteistyön selkeyttämistä eri toimijoiden välillä korostaen esimerkiksi asiakasosallisuutta. (Wiens ym. 2019, 163.)

3 Isyys

3.1 Isyyden määritelmä

Arkipuheessa isällä tarkoitetaan yleensä lapsen miespuolista vanhempaa ja isyydellä miehen vanhemmuutta. Isänä oleminen voidaan nähdä kuitenkin moninaisempana ja syvällisempänä. Etenkin nykyään yhteiskunnan ja perhemuotojen muuttuessa se, kuka on isä, saa useita eri merkityksiä. Voiko isäksi kutsua esimerkiksi samassa taloudessa asuvaa äidin uutta puolisoa, tai vaikka siemennesteen luovuttajaa. (Eerola & Mykkänen 2014, 10.)

Isät ovat myös itse olleet hämmentyneitä vallitsevasta tilanteesta, etenkin omien velvollisuuksiensa ja oikeuksiensa suhteen. (Sinkkonen 1998, 20.) Varhaiskasvatuksessakin on tärkeää avata henkilökunnalle, mikä vastuualue lapsen elämästä kuuluu kellekin. Etenkin uusperhetilanteissa on melko yleistä, että lapsen hakee välillä lapsen biologinen isä, välillä äidin uusi kumppani. Biologisen isyys ei suinkaan ole ainoa isyyden muoto, ja isyytutkija Huttunen (2001) nostaa esille myös muita variaatioita. Näitä ovat juridinen, sosiaalinen sekä psykologinen isyys. Nämä variaatiot ovat samankaltaisia, mutta ne poikkeavat myös toisistaan oikeuksien ja velvollisuuksien osalta.

Biologinen isyys on kenties helpoiten selitettävissä oleva isyyden muoto. Sillä tarkoitetaan lasta, joka on saanut alkunsa miehen sukusoluista. Geenit määrittelevät biologisen isyyden isän ja biologista isää kutsutaankin joskus myös siittäjäksi, sillä perinteisestä menetelmästä poiketen lapsi on saattanut saada alkunsa myös keinohedelmöityksen kautta ilman, että äiti ja isä ovat koskaan tavanneet toisiaan. Tällöin isyyden rooli jää usein merkityksettömäksi sekä isälle että lapselle varsinkin, jos isä ei saa muuta asemaa lapsen elämässä. (Huttunen 2001, 58–60.)

Juridinen isyys pitää sisällään lapsen oikeudellisen puolen. Toisin sanoen tällä tarkoitetaan lapseen kohdistuvia laillisia oikeuksia ja velvollisuuksia. Juridinen isä voidaan määritellä kolmella eri tavalla: avioliiton isyysolettaman, isyyden tunnustamisen kautta esimerkiksi rekisteröimättömässä parisuhteessa olevalta tai adoption kautta. Avioliitossa juridinen isyys tulee lähes aina biologisen isyyden lisäksi. Avioliitossa isyys on käytävä erikseen tunnustamassa tai vahvistamassa. Adoptiotilanteessa lapsen ja isän suhde vahvistetaan lailla lapseksi ottamisesta. (Huttunen 2001, 60–61.)

Sosiaalinen isyys kytkeytyy ennen kaikkea isien tunteisiin ja kiintymykseen, eikä välttämättä tarkoita biologista tai juridista isyyttä. Sosiaalinen isä tarkoittaa arkisiin asioihin liittyviä tilanteita lapsen ja miehen välillä. Tällaisia voivat olla muun muassa yhdessä asuminen lapsen kanssa, hoivan ja huolenpidon antaminen lapselle sekä myös yhteinen aika lapsen kanssa. Ulkopuolisten silmiin sosiaalinen isä on lapsen isä, vaikka biologisesti näin ei

välttämättä ole. Ennen kaikkea kuitenkin sosiaalinen isyys on läsnäoloa ja lapsesta huolehtimista. (Huttunen 2001, 62.)

Psykologinen isyys määritellään ensisijaisesti lapsen kautta; ketä hän pitää isänä, keneen hän on kiintynyt. Se tarkoittaa ennen kaikkea tunteeseen ja kiintymykseen perustuvaa suhdetta, joka syntyy, kun lapsi pitää miestä isänään ja turvautuu häneen. Tässä isyydessä korostuvat siis tunnepohjaiset, tiedolliset ja moraaliset merkitykset sekä niiden muodostuminen vastavuoroisessa suhteessa. Lapsella voi siis olla psykologinen isä, vaikka hänellä olisi esimerkiksi juridinen isä omassa kodissaan. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun lapsi on esimerkiksi sijaishuollossa. (Huttunen 2001, 64–65.)

Katajisto ym. (2020, 18–19) nostaa esille myös miehen ja isän rooliin liittyvät odotukset, sukupuolistereotyyptiat sekä miesidentiteetin isäidentiteetin taustalla, joihin vaikuttaa yhteiskunnan välittämä mieskuva ja sen historiallinen kehitys. Se, mitä ympäristö miehiltä odottaa, vaikuttaa isiin kohdistuviin odotuksiin ja päinvastoin, mikä vaikuttaa siihen, miten mies omaa isäidentiteettiään muodostaa. Miehen omat kokemukset ja hänen eri asioille antamat merkitykset ovat tärkeitä. Tulee huomata, että vaikka ei kokisikaan ympäröivää mies- tai isäkuva omakseen, yksilö joutuu aina jossain määrin työstämään suhdettaan siihen ja etsimään paikkaansa miesten joukossa.

Moninaiset isät

Lapsen kasvu ja kehitys on mahdollista monenlaisissa ihmissuhteissa ja ympäristöissä, joista yleisin on lapsen oma perhe. Virallisesti perhe määritellään yksiköksi, johon kuuluvat samassa taloudessa asuvat avio- tai avoliitossa asuvat tai parisuhteensa rekisteröineet henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot sekä parisuhteensa rekisteröineet, joilla ei ole lapsia. Lähisukulaiset ja muut ulkopuoliset henkilöt jäävät määrittelyn ulkopuolelle, vaikka asuisivatkin samassa taloudessa. Perheessä voi määritelmän mukaan olla vain kaksi sukupolvea, joten esimerkiksi perheessä asuva isoäiti tai -isä jää määritelmän ulkopuolelle, ellei yhdessä asu myös hänen puolisonsa, jolloin pariskunta muodostaa oman perheensä. (Tilastokeskus 2022.)

Käsitteenä perheen määrittely ei kuitenkaan ole niin yksinkertainen, vaan se voidaan nähdä monimuotoisena ja riippuvaisena siitä, kenen näkökulmasta asiaa tarkastellaan. (Terävä & Böök 2022, luku 4.) Perhemääritelmät muuttuvat ja se, mikä oli hyväksyttävää ja normaalia 1950-luvulla, ei välttämättä ole sitä enää. Nykyään perheiden moninaisuudesta kertovat perinteisen heteronormatiivisen ydinperheen lisäksi esimerkiksi yhden vanhemman perhe, uusperhe, sateenkaariperhe tai apilaperheet, vaikka kahden heterovanhemman ja lasten muodostama yhteisö onkin edelleen yleisin lapsiperheen muoto. (Terävä & Böök 2022, luku 4.)

Suomen kaltaisessa modernissa länsimaassa yksi perhemuoto on ollut ylitse muiden: isän ja äidin sekä lasten muodostama ydinperhe. Tätä perhemuotoa on keskusteluissa pidetty parhaimpana, oikeimpana tai jopa luonnollisimpana vaihtoehtona, joka on aina ollut ole-massa. (Jokinen 2017, 126.) Kärjistetysti, mies kävi töissä ja vastasi perheen taloudesta ja vaimo hoiti käytännössä kaiken muun. Lapset olivat vanhempiinsa juridisessa suhteessa eli joko biologisia lapsia tai virallisesti adoptoituja. (Jokinen 2017, 128.)

Perinteisen ydinperheen rinnalle on yhä enenevässä määrin noussut yksinhuoltajuus, joka yhä useammin koskee myös itsejä. Suomessa yksinhuoltajaisia on vielä harvalukuinen joukko, mutta määrä on viime vuosina hienoisesti kasvanut. Tilastokeskuksen Perheet 2021 -vuosikatsauksen mukaan kaikista lapsiperheistä isä ja lapset -perheitä on noin neljä prosenttia lapsiperheistä äiti ja lapset -perheiden luvun ollessa noin 20 prosenttia kaikista lapsiperheistä. (Tilastokeskus 2021.) Yksinhuoltajatutkimus on ollut pääosin naistutkimusta, ja yksinhuoltajaisuus on ollut hyvin pienessä marginaalissa. Tällä tarkoitetaan sitä, että yksinhuoltajaisät eivät yksinkertaisesti sovi yleiseen kuvaan tai sitä että isätutkimus koskee useimmiten isiä kahden vanhemman perheissä, jolloin yksinhuoltajaisät jäävät sivuun (Tuovinen 2014, 128.) Tämä nähdään tilastotietojen valossa kuitenkin aivan oikeutettuna, muodostavathan yksinhuoltajaäidit selvän yksinhuoltajien enemmistön. Huttunen (2001) muistuttaakin, että yksinhuoltajaisien tutkimus on ollut vähäistä siitä syystä, että kyseessä on niin pieni joukko.

Yksinhuoltajaisät nähdään kuitenkin hyvin kyvykkäinä ja motivoituneina yksinhuoltajuuteen, sillä onhan heidät jo ikään kuin kilpailutettu äidin kanssa päätettäessä lasten asuinpaikasta. (Huttunen 2001, 121.) Lisäksi myös tutkimuksilla on voitu osoittaa, että isät menestyvät huoltajina siinä, missä äiditkin ja kokevat jopa suhteensa lapseen helpommiksi kuin äidit. Tuovinen (2014, 127) on tarkastellut DeMarisin & Greifin laajaa amerikkalaistutkimusta yksinhuoltajaisista, jossa suuri osa ilmoitti olevansa tyytyväisiä yksinhuoltajaisuuteen. Tyytyväisyys lisääntyi etenkin ajan myötä ja sitä edesauttoi etenkin vahva sosiaalinen tuki.

Sateenkaariperheillä tarkoitetaan lapsiperheitä, joissa yksi tai useampi vanhemmista kuuluu seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön. Sateenkaariperheeseen syntyvät lapset ovat yleensä hyvin toivottuja, ja lasten saaminen on usein paljon harkitumpaa verrattuna heteropariskuntiin, sillä lasten saaminen ei aina ole heille yhtä luonnollinen prosessi. (Monimuotoiset perheet ry 2020, 20.) Lisäksi huomioon tulee ottaa vanhempien roolit lapsen elämässä. Miesparin saadessa lapsen yhtenä mahdollisuutena biologisen vanhemman rinnalle on Huttusen (2001, 62) mainitsema sosiaalinen isyys, jolloin biologista suhdetta lapseen ei ole, mutta silti kokemus vanhemmuudesta on läsnä. Nykyään tärkeä

lisämahdollisuus miespareille saada lapsi on myös adoption kautta, jolloin miehille tulee sekä juridinen että sosiaalinen isyys.

Edellä mainitut luokittelut eivät sulje toisiaan pois, mutta ne auttavat isyyden moninaisuuden hahmottamista. Mainittujen esimerkkien lisäksi isä voi nykyään olla vaikkapa sinkku, vanhempi adoption kautta tai uusperheen isä. (Eerola & Mykkänen 2014, 11.) Naisten hedelmöityshoitojen yleistyessä on mahdollistunut myös lapsen saaminen yksin. Tällöin se, ketä kutsutaan isäksi voi jäädä epäselväksi. Hoitaako äiti myös isän tehtäviä, vai siirtyykö rooli esimerkiksi isoisälle? Huttunen esittääkin teoksessaan ajatuksen, jossa isyys määriteltäisiin sen mukaan, kenen suhde lapseen on läheisin. (Huttunen 2001, 57.)

3.2 Isän merkitys lapsen elämässä

Tämän päivän isät ovat erittäin aktiivisia oman lapsen hoitoon liittyvissä asioissa, mikä todetaan monissa tutkimuksissa. Suomalaiset miehet pitävät aiempaa enemmän perheväpaita sekä kantavat vastuun kodinhoidollisista asioista omia isiään enemmän. Isien osallistuminen synnytykseen ja perhevalmennuksiin on jo normaalia. Lisäksi lähes kaikki pitävät isyysvapaata ja osallistuvat pienen lapsen hoitoon. (Miettinen & Rotkirch 2012, 75.) Aktiivista osallistumista pidetään normaalina asiana, mutta usein isät haluavat myös osallistua koska silloin voi tutustua vauvaan ja viettää yhteistä aikaa perheen kanssa. (Mykkänen & Eerola 2014, 15–16.)

Brittiläinen John Bowlby (1907–1990) oli kuuluisa psykoanalyytikko ja yksi merkittävimmistä kiintymyssuhdeteorian luojaista. Teorian mukaan lapsen varhaista kehitystä säätelevät turvallisuuden tarve ja pyrkimys pysyä mahdollisimman lähellä hoivaavaa aikuista. Karkeasti kiintymyssuhteet voidaan jakaa turvallisiin ja turvattomiin malleihin. Turvallisessa mallissa vanhemman ja lapsen välinen vuorovaikutus on monipuolista ja vanhemman puolelta sensitiivistä. Turvattomassa mallissa ominaista on, että lapsen viesteihin ei vastata johdonmukaisesti, eikä lapsi saa tarvitsemaansa turvaa. Kiintymyssuhteet voivat vaikuttaa lapsen sosiaaliseen, emotionaaliseen ja kognitiiviseen kehitykseen. (Sinkkonen 2004, 1866.)

Avainasemassa hyvän kiintymyssuhteen luomisessa on sensitiivisyys, joka tarkoittaa kykyä virittäytyä tunnistamaan lapsen tarpeet ja vastata niihin asianmukaisesti ja oikeaan aikaan. (Sinkkonen 2004, 1870.) Tätä vahvaa lapsen ja hoivaajan välistä tunnesidettä on aina pidetty lapsen ja äidin välisenä. Käsitystä on kuitenkin myöhemmin tarkasteltu uudestaan, ja laajemman näkemyksen mukaan lapsi voi luoda tunnesiteen myös muihin lasta hoivaaviin

aikuisiin. Kiintymyssuhteen vahvuus riippuu usein siitä, kuinka paljon lapsen kanssa vietetään aikaa. Tämän vuoksi vahvemman kiintymyssuhteen luojana pidetään yleensä äitiä, sillä hän viettää lapsen kanssa enemmän aikaa. (Sinkkonen, 2004, 1870.)

Varhaisen vuorovaikutuksen kautta lapsi saa konkreettista turvaa. Kahden turvallisen aikuisen läheisestä suhteesta hyötty esimerkiksi siinä tapauksessa, kun äiti ei syystä tai toisesta pysty huolehtimaan lapsestaan. Jos äiti esimerkiksi sairastuu synnytyksen jälkeiseen masennukseen, hyvällä isä-lapsisuhteella voidaan korvata äidin kaipuu ja näin kompensoida äidin vähäisestä vuorovaikutuksesta koituvia haittoja. (Sinkkonen 2012, 87.)

Ensisijaisesti lapsi tarvitsee siis riittävän hyvää hoitoa ja läsnäoloa, mihin kykenevät molemmat vanhemmat. Huttunen (2006) nostaa esille termin ”uusi isä” (new father), joka on sitoutunut perhe-elämään ja osallistuu lapsen hoitoon yhtä paljon kuin äitikin. Pääroolissa ovat vastuunottaminen ja yhteinen aika lapsen kanssa. Samalla rikotaan myös vanhoja sukupuolirooleja, joissa on erikseen miehen ja naisen työt. Kodinhoito nähdään yhä enemmän ”naisellisenä” roolina, josta voi päästä eroon isien osallistuessa kodinhoitoon yhä enemmän. Huttunen (2001, 171) puhuu myös hoitavasta ja hoivaavasta isästä, millä tarkoitetaan isän läsnäoloa lapsen elämässä jo ensimmäisinä elinvuosina ja hoivan ja hellyyden käyttämistä yhtenä vuorovaikutusmenetelmänä lapseen.

Osallistuvalla isällä on erityinen merkitys lapsen kehitykselle. Osallistuva isä vaikuttaa positiivisesti lapsen sosioemotionaaliseen ja kognitiiviseen kehitykseen, minkä lisäksi sen on todettu vähentävän häiriökäyttäytymisen riskiä ja tukevan sääntöjen noudattamista. Tytöillä hyvä suhde isään vähentää tunne-elämän ongelmia, kun taas pojilla käytökseen liittyviä ongelmia. Hyvän isäsuhteen avulla lapselle kehittyy laaja tunneskaala ja kokemus siitä, että voi itse vaikuttaa elämäänsä. Hyvien tunnetaitojen avulla kehittyy myös parempi itsetunto. (Katajisto ym. 2020, 17.)

Lisäksi tulee huomioida osallistuvan isyyden merkityksen vaikutus myös parisuhteeseen ja isään itseensä. Isyys antaa mahdollisuuden ilmaista hellyyttä ja huolenpitoa eri tavoin kuin muilla miehen elämänaalueilla, millä on vaikutusta miehen omaan fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen. Isät haluavat olla hyvänä esimerkkinä lapsilleen ja muuttaa elämäntapojaan terveellisempään suuntaan esimerkiksi ruokavaliota muuttamalla tai lopettamalla tupakoinnin. (Katajisto ym. 2020, 17.) Isän lisääntyvä osallisuus lasten arjessa mahdollistaa myös lapsen hoidon tasaisemman jakamisen, jolloin myös parisuhteelle jää enemmän aikaa. Näin myös äiti saa olla muutakin kuin äiti, mikä lisää myös hänen psyykkistä hyvinvointiansa. (Mykkänen & Eerola 2014, 49.)

Isällä on siis erityinen rooli lapsen itsenäistymisen tukemisessa, ja lapselle korvaamattoman tärkeä ihmissuhde. Isyyden merkityksen tiedostaminen lapsen kasvun ja kehityksen

tukemisessa antaa hyvän syyn keskittyä myös miehiin ja isyyteen. Ihmisillä on ainakin jossain määrin vielä melko rajallinen näkemys isyydestä, mikä saattaa vaikuttaa heidän valinnoissaan esimerkiksi työhön ja kasvatukseen liittyvissä asioissa. (Mykkänen & Eerola 2014, 52.)

3.3 Isät varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022) mainitaan erikseen yhteistyöstä huoltajien kanssa. Sen mukaan huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on tärkeä merkitys varhaiskasvatuksessa. Tavoitteena on huoltajien ja henkilöstön yhteinen sitoutuminen lapsen turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Näin rakennetaan luottamusta ja sitä kautta tasa-arvoista kasvatusyhteistyötä.

Varsinkin kuluvan vuosikymmenen aikana isät ja isien roolit on nostettu yhä näkyvämmiin esille eri medioissa. On näkynyt mainoksia, joissa isät työntävät vaunuja ja vaihtavat vaippoja. (Mykkänen & Eerola 2014, 8.) Puhutaan jaetusta vanhemmuudesta, jossa lastenhoidolliset tehtävät jakaantuvat perheessä tasapuolisesti. Isät haluavat olla aiempaa enemmän mukana lastensa elämässä ja opettaa hänelle erilaisia taitoja, niin motorisia kuin sosioemotionaalisiakin. Huttunen (2001, 62) nostaa esille termin sosiaalinen isyys, mikä tarkoittaa kuulumista lapsen arkeen ja hänestä huolehtimista. Sosiaaliseen isyyteen kuuluu myös osallistuminen kodin ulkopuolella, jolloin myös muut mieltävät hänet lapsen isäksi.

Lasten aloittaessa päivähoiton isien, ja vanhempien yleensäkin, on tärkeää olla lastensa asiantuntijoina, tukijoina, tietojen välittäjinä ja henkilöstön yhteistyökumppaneina. (Karikoski & Tiilikka 2022, 78.) Tavoitteena on avoin ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri, jossa päivähoito ja huoltajat tekevät yhteistyötä. (Opetushallitus 2022, 36). Voidaan puhua sukupuolisisällisestä kasvatuksesta, jossa ei häilytetä poikia ja tyttöjä, vaan kaikille mahdollistetaan monipuolisia ja uudenlaisia esikuvia ja toimintatapoja lasten kiinnostusten pohjalta. Sama pätee myös työskentelyyn isien kanssa. Sukupuolittuneista odotuksista on hyvä olla tietoinen, mikä koskee niin ympäristön odotuksia kuin työntekijän henkilökohtaisia asenteita. (Katajisto ym. 2020, 42.)

Lasten kasvaessa haasteet muuttuvat niin lapsella kuin vanhemmallakin. Isyyden tukeminen varhaiskasvatuksessa edellyttää hyvää kasvatusyhteistyötä, oikeita työtapoja sekä toimintakulttuuria, jossa isyyttä pidetään arvokkaana sen tuoman hyvinvoinnin näkökulmasta. Toimivalla isyydellä on positiivisia vaikutuksia sekä lapselle että myös äidille. (Mykkänen & Eerola 2014, 49.) Varhaiskasvatus on luonnollinen paikka isyyden tuen jatkumiselle, mikä aloitetaan jo neuvolassa ennen lapsen syntymää. Isyyttä tulisi huomioida

varhaiskasvatuksessa, sillä isät poistuvat neuvolan piiristä ensimmäisen vuoden aikana. (Viljamaa 2003, Lähteenmäki & Neitola 2014, 71 mukaan.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022) korostetaan yhteistyön merkitystä molempien huoltajien kanssa. Hyvä suhde kodin ja varhaiskasvatuksen välillä on erittäin tärkeää, sillä se on osallisuuden keskeinen piirre. Vanhemmille kuuluu oikeus osallistua päivähoiton suunnitteluun ja kehittämiseen yhdessä työntekijöiden kanssa ja ilmaista vapaasti mielipiteitään arvostavassa ympäristössä. (Opetushallitus 2022, 36.) Isien tieto ja kokemukset päivähoitosta voivat vaikuttaa heidän käsitykseensä laadukkaasta varhaiskasvatuksesta. Isyydestä puhutaan yhä enemmän ja isät osallistuvat lastensa hoitoon aktiivisemmin kuin ennen. (Mykkänen & Eerola 2014, 8).

4 Aineiston keruu, aineisto ja analyysi

4.1 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä. Määrällinen tutkimus perustuu mittaamiseen ja sen tavoitteena on tuottaa yleistettävää tietoa sekä löytämään syy-seuraussuhteita. Lähtökohtana on tutkimusongelma, johon haetaan ratkaisua. (Vilkkä 2007, 14.) Vilkkä painottaa myös, että määrällinen tutkimusmenetelmä on tutkimustapa, jossa tietoa tarkastellaan numeerisesti tilastollisia menetelmiä käyttäen. Tutkimuksen avulla vastataan kysymyksiin *kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein*.

Tutkimusta tehdessä tutkija määrittää sen tutkimusjoukon, jonka parissa tutkimusta tehdään. Tärkeää on valita joukko, joka voi antaa tutkimukseen parhaiten vastaukset. Tämän jälkeen tutkija tekee tutkimussuunnitelman, jossa kuvataan tutkimuksen eteneminen mukaan luettuina metodit sekä tutkimusjoukon kuvaus. Määrällisessä tutkimuksessa tutkimusaineiston keräämisen tapoja ovat postikysely, internetkysely, lomakehaastattelu ja systemaattinen havainnointi. (Vilkkä 2007, 27.) Opinnäytetyössä käytettiin internetkyselyä Webropol-alustalla.

Voidaan sanoa, että määrällisen tutkimuksen prosessi etenee kuin juna ja antaa parhaimmillaan ryhtiä tutkimukselle (Kananen 2011, 17.) Se on kuitenkin vaativa tutkimusmenetelmä, jossa kokonaisuus ja prosessi on pidettävä alusta alkaen koko ajan mielessä. Näin tutkimuksen kannalta mitään olennaista ja tärkeää vaihetta ei jää tekemättä. (Vilkkä 2007, 167–168.)

4.2 Tutkimusaineiston keruu

Määrällisessä tutkimuksessa yleisin menetelmä aineiston keruulle on kysely, joka on aineiston keräämisen tapa, jossa kaikilta kyselyyn vastaavilta kysytään samat asiat samassa järjestyksessä. Kyselylomaketta käytetään, kun kysytään henkilön mielipiteitä, asenteita, ominaisuuksia tai käyttäytymistä. Kysely sopii aineiston keräämisen tavaksi, kun tutkittavia on paljon ja he ovat hajallaan. Tärkeää on ajoitus, jotta vastausprosentti ei jää liian alhaiseksi. Kysymysten asettelussa on useita huomioitavia asioita. Avauskysymyksissä tärkeää on kysymysten helppous ja yksinkertaisuus, kun taas hankalat ja arkaluontoiset kysymykset on syytä jättää loppuun. Johdattelevia kysymyksiä on myös syytä välttää. Ilmaisujen tulee olla selkeitä ja ymmärrettäviä, sillä suomen kielessä sanoilla voi olla moniakin merkityksiä.

Kyselylomakkeessa voidaan kysyä asioita monella eri tavalla: esimerkiksi avoimilla kysymyksillä, valmiilla vastausvaihtoehdoilla tai käyttämällä järjestysasteikkoisia eli

intensiivisyyttä mittaavia mittareita. Asenteiden tai mielipiteiden mittaamisessa yksi useimmin käytetyistä vaihtoehdoista on Likertin asteikko. (Valli 2018, 106.) Asteikon ajatuksena on, että asteikon keskikohdasta lähtien toiseen suuntaan samanmielisyyks kasvaa ja toiseen suuntaan samanmielisyyks vähenee. (Vilkkä 2007, 46.) Asteikko oli alun perin 7-portainen, mutta nykyisin käytetään myös 4–5- tai 9-portaisia asteikkoja. Parittomuuden idea takaa vastaajalle mahdollisuuden olla ottamatta kantaa asiaan ja lähtökohtaisesti mittarin tulisikin sisältää pariton määrä vastausvaihtoehtoja. Useimmiten vastausvaihtoehdot on nimetty niin, että 1=täysin samaa mieltä ja 5=täysin eri mieltä. On myös mittareita, joissa vain arvot 1 ja 5 on selitetty. Tätä ei kuitenkaan suositella, sillä näin vastaajille jää enemmän tulkinnan mahdollisuuksia, mikä taas vähentää luotettavuutta. (Valli 2018, 106–107.) Kyselyssä oli myös muutama avoin kysymys, joilla halusin saada syvempää tietoa isien kokemasta kasvatusyhteistyöstä. En ole analysoinut näitä vastauksia vaan käyttänyt niitä rikastuttamaan opinnäytetyötä.

Opinnäytetyön kohteeksi valikoitui Kartanonkosken päiväkodin lasten isät. Tarkoituksena oli selvittää päiväkodin lasten isien kokemuksia päiväkodin ja kodin välisestä yhteistyöstä tavoitteena kasvatusyhteistyön kehittäminen. Valitsin aineistonkeruumenetelmäksi kyselyn, sillä se on mahdollista toimittaa tutkittaville sähköisesti. Myös totuudenmukainen vastaaminen on todennäköisempää, sillä kyselylomakkeen ansiosta vastaajan henkilöllisyys on helppompaa pitää salattuna.

Hyvän kyselylomakkeen saavuttamiseksi sitä on testattava esitutkimuksessa. Tämä on tärkeä vaihe koska mahdollisia virheitä ei voi enää korjata aineiston keräämisen jälkeen. (Vilkkä 2007, 78.) Tällöin otoksen tulisi olla mahdollisimman samankaltainen kuin varsinaisessa tutkimuksessa. On hyvä, jos tutkijalla on mahdollisuus keskustella vastaajien kanssa esitutkimuksen jälkeen tai lisätä sähköisen kyselyn jälkeen tilaa palautetta varten. Näin kyselylomakkeen täyttäjät voi tuoreeltaan kertoa, olivatko kysymykset selkeitä ja yksiselitteisiä ja mittari sopivan pitkä. Tämä auttaa kehittämään mittaria edelleen. (Valli 2018, 140.) Kyselylomaketta testasi varhaiskasvatuspalveluja käyttäviä pienten lasten isiä. Pohdin muutamien kysymysten hyödyllisyyttä ja arvoa tutkimuksen kannalta, minkä jälkeen tein kyselylomakkeeseen vielä tarvittavia muutoksia.

Sähköinen kyselylomake laadittiin Webropol-työkalulla. Linkki kyselyyn lähetettiin päiväkodin johtajalle, joka välitti sen päiväkodin ryhmien kautta lasten isille. Kysely oli alun perin auki kaksi viikkoa, mutta pohdin, että hiihtolomaviikon ajankohta vaikuttaa vastausmäärään, joten vastausaika pidennettiin viikolla. Puolesta välissä välitin päiväkodin johtajalle viestin, jossa vastaajia muistutettiin kyselyn ajankohdasta ja vastausajan pidentymisestä.

Kysely lähetettiin kuusiryhmäisen päiväkodin kaikille isille. Linkki kyselyyn lähetettiin päiväkodille, josta se välitettiin eteenpäin isille. Saatekirjeessä selvitettiin tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet sekä vastaamisen vapaaehtoisuus. Kyselylomakkeessa käytettiin pääosin asteikkoihin perustuvia kysymyksiä, joissa hyödynnettiin Likertin asteikkoa. Asteikkokysymyksiin lisättiin myös neutraali vastausvaihtoehto, jolla poistettiin pakkovastaamisen ongelma. (Valli 2018, 106.) Lisäksi kyselyssä hyödynnettiin avoimia kysymyksiä, jotta vastaajat voivat vapaamuotoisesti tuoda esille kokemuksensa, ajatuksensa ja mahdolliset kehitysehdotuksensa.

4.3 Aineiston analyysi

Kysely välitettiin päiväkodin johtajan kautta päiväkodissa hoidossa olevien lasten isille ja kyselyyn tuli yhteensä 22 vastausta. En tiennyt, kuinka monelle isälle kyselylinkki lähetettiin, joten vastausprosentin laskeminen ei ollut mahdollista.

Aineiston keruun jälkeen aineisto tulee käsitellä analysoitavaan muotoon. Nämä aineiston käsittelyn vaiheet ovat lomakkeiden tarkistus, aineiston muuttaminen numeraaliseen muotoon sekä tallennetun aineiston tarkistus. Täytetyt lomakkeet tarkistetaan, jolloin voidaan poistaa esimerkiksi puutteellisesti tai asiattomasti täytetyt lomakkeet. Aineisto tulee tarkistaa virheiden vähentämiseksi, laadun parantamiseksi ja tutkimustulosten tarkkuuden parantamiseksi. Tutkimusaineisto muutetaan aina sellaiseen muotoon, jossa sitä voidaan käsitellä tilastollisesti. (Vilka 2007, 105.)

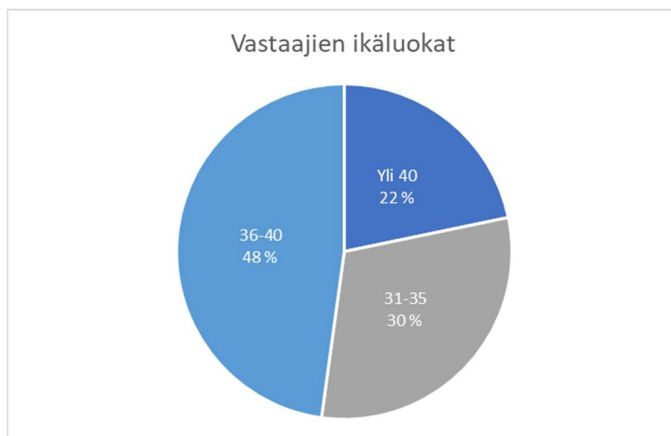
Analyysimenetelmän valintaan vaikuttavat käytetyt mittarit ja niiden mittaustasot. Tämän lisäksi myös itse tutkimusongelma ja ilmiön teoreettiset taustaoletukset vaikuttavat ratkaisuihin. Jos tutkimusongelma on vain ilmiön kuvailua, analyysimenetelmäksi riittävät kuvaavat tunnusluvut, ristiintaulukointi ja riippuvuusanalyysit. (Kananen 2011, 85.) Kyselylomake välitettiin päiväkodin lasten isille ja tavoitteena oli, että mahdollisimman moni vastaisi siihen. Kysymykset jaoteltiin aihealueittain selkeyttään näin tulosten analysointia sekä kyselyyn vastaamista. Tarkistin saatujen vastausten laadun sekä Webropolissa että siirtämällä tulokset automaattisesti Webropolista Excel-taulukko-ohjelmaan. Tarkastelin kysymyksiä yksitellen suorina jakaumina, jonka avulla voidaan kertoa, kuinka monta kappaletta kunkin muuttujan ominaisuutta tai arvoa aineistossa esiintyy. (Kananen 2011, 74). Kyselyn tulokset esitetään kuvina, minkä lisäksi kuvioita tulkitaan sanallisesti.

5 Tutkimustulokset

5.1 Taustatiedot

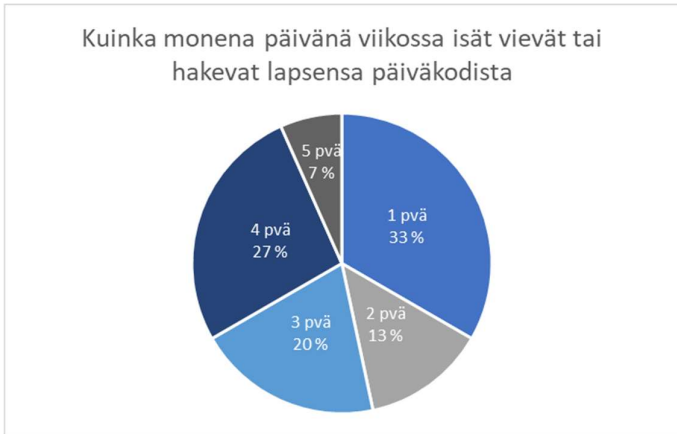
Tutkimuksen kyselyyn vastasi Kartanonkosken päiväkodissa hoidossa olevien lasten isiä. Anonyymiin Webropol-kyselyyn tuli yhteensä kaksikymmentäkaksi (N=22) vastausta. Linkki kyselyyn lähetettiin päiväkodille, josta se välitettiin eteenpäin lasten isille. Kysely oli alun perin avoinna kaksi viikkoa, mutta hiihtolomaviikon vuoksi vastausaikaa pidennettiin viikolla.

Vastaajia oli kolmesta eri ikäluokasta, joista valtaosa oli 36–40-vuotiaita (Kuvio 1). Toiseksi suurin ikäluokka oli 31–35-vuotiaat, loput vastaajista olivat yli 40-vuotiaita. Suurimman osan (95 %) äidinkieli on suomi ja lähes kaikki myös asuvat samassa taloudessa lapsensa kanssa.

Kuvio 1. Vastaajien ikäluokat

Kuvio 2 näyttää, kuinka paljon isät näkyvät päiväkodin arjessa. Vastaajista suurin osa vie tai hakee lapsensa vähintään kerran viikossa. Suurimmalla osalla vastaajista on useampi kuin yksi lapsi tässä päiväkodissa (kuvio 3) ja heitä on alle 3-vuotiaiden ryhmästä esikoulu-ryhmään asti (kuvio 4).

Kuvio 2. Kuinka monena päivänä viikossa keskimäärin viet tai haet lapsesi päiväkodistä

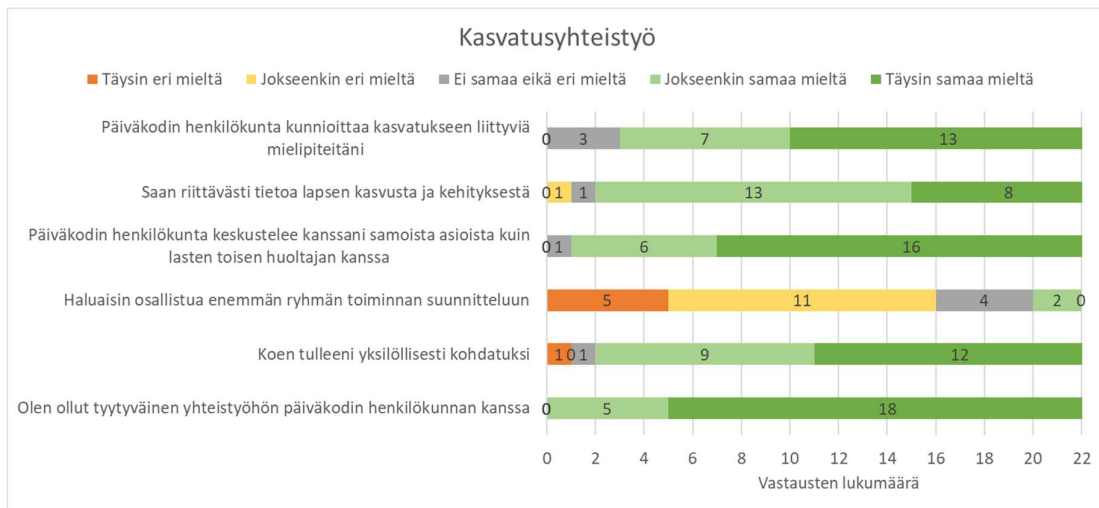
Kuvio 3. Lasten lukumäärä päiväkodissa

Kuvio 4. Lasten iät

5.2 Yhteistyö

Pääosa vastaajista (N=21) koki yhteistyön päiväkodin henkilökunnan kanssa hyvänä (kuvio 5). Isät kokevat pääsääntöisesti myös tulevaisuuden yksilöllisesti kohdatuksi (kuvio 5). Päiväkodin henkilökunta keskusteleekin isien kanssa lähes aina samoista asioista kuin toisen huoltajan kanssa ja antavat riittävästi tietoa lapsen kasvusta ja kehityksestä (kuvio 5). Kasvatustajien lisäksi kunnioittavat isien mielipiteitä kasvatukseen liittyen lähes aina (kuvio 5). Intoa osallistua enemmän ryhmän toiminnan suunnitteluun ei isillä juurikaan ollut; suurin osa vastaajista oli väittämällä samaa mieltä, neljän vastaus oli neutraali, kaksi oli jokseenkin samaa mieltä ja yksi vastaus oli tyhjä (kuvio 5).

Kuvio 5. Yhteistyö

Yksilöllinen lapselle tehtävä varhaiskasvatussuunnitelma eli vasu on merkittävä osa kasvatustyhteistyötä. Vastaajista 95 %:n lapselle oli kyselyyn mennessä tehty henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma eli vasu. Heistä 71 % osallistui lapsen vasukeskusteluun. Heistä 12 oli täysin samaa mieltä siitä, että heidän mielipiteensä otettiin keskustelussa hyvin huomioon, 3 oli jokseenkin samaa mieltä.

Vasu-keskustelut koettiin hyväksi ja rakentavaksi ja isät kokivat, että vasukeskusteluissa voidaan keskustella laajasti lapseen ja lapsen kehitykseen liittyvistä asioista. Hyviksi kuvailtuja keskusteluja toivottiin jopa useampia vuodessa. Isät kokivat, että heidän mielipiteillään on merkitystä ja heitä kuunneltiin. Yleisenä kehittämisen kohteena nähtiin aikatauluttaminen. Keskusteluun voisi osallistua helpommin, jos siitä ilmoitettaisiin aikaisemmin.

Viimeisin Vasu keskustelu oli hyvä ja rakentava. Sain paljon tietoa lapsen kehityksestä ja toimista päiväkodin näkökulmasta. Toivoisin tällaisia keskusteluja lisää ja useammin.

Äiti osallistui vasukeskusteluun. Työn takia en valitettavasti päässyt osallistumaan keskusteluun. Parannusehdotuksena vasukeskustelun ajankohdan voisi hyvissä ajoin sopia niin, että molemmilla vanhemmilla olisi mahdollisuus osallistua keskusteluun. Viime vasuja varten tuli lista seinälle lyhyellä varoitusaajalla, josta sitten nopeimmat pystyivät valitsemaan "parhaimmat" ajankohdat keskustelua varten.

5.3 Viestintä päiväkodin henkilökunnan kanssa

Tutkimuksessa kaikki isät (N=22) olivat täysin tyytyväisiä viestintään päiväkodin kanssa. Hieman yli puoliin isistä otetaan ensisijaisesti yhteyttä lapsen sairastuessa, yksi vastaus oli tyhjä. Valtaosa oli sitä mieltä, että päiväkodista otetaan riittävästi yhteyttä, 14 % isistä haluaisi, että häneen oltaisi useammin yhteydessä. Hakutilanteissa kaikki (N=22) kokevat saavansa riittävästi tietoa lapsensa päivästä.

Isien kokemukset viestinnästä päiväkodin henkilökunnan kanssa olivat kauttaaltaan hyviä. Erityisesti palautetta annettiin päiväkodin blogista, joka sai paljon kiitosta. Kehittämisen kohteena mainittiin viestinnän säännöllisyys. Etenkin erityisistä päivistä toivotaan mainintaa aikaisemmin, jotta päivään voidaan valmistautua paremmin. Muista viestintätavoista esille nousivat Whatsapp sekä sähköposti.

Blogi on aivan ehdoton juttu. Kaipaisin toki blogiin enemmän tietoa esim. suunnitelluista retkistä ja ns. Erikoispäivistä. Joita on nyt pikkuhiljaa toki tullutkin blogiin kun olen siitä keskustellut. Kurjaa viedä lasta päiväkotiin ja selviää että onkin suunniteltu esim. metsäretki, josta ei ole edellisenä päivän muistettu mainita kuin esim. äidille, joka unohtanut sen. Blogista pystyisi ja pystyy katsomaan viikon aikataulua. Johon tosiaan tullut nyt paremmin tietoa.

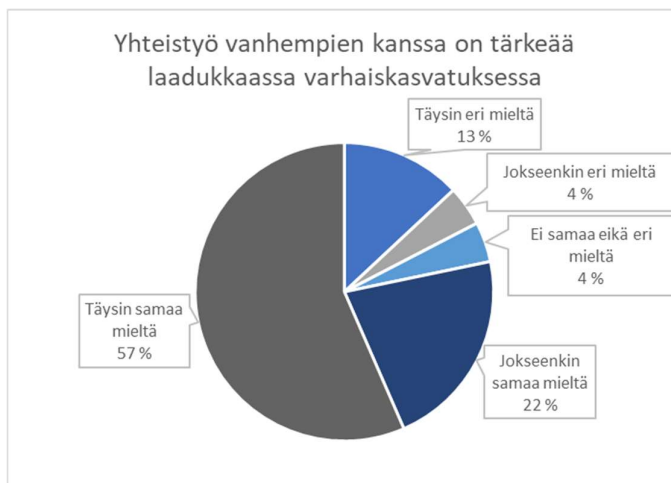
Kehut päiväkodin Blogista. se on huippu ja lapsikin tykkää lukea sitä ja tunnistaa naimoja ja nimiä. Erittäin loistava juttu. Syksyn puolella ei ollut säännöllistä päivittämistä mutta nyt alkuvuonna on tullut joka viikko edellisen viikon tapahtumat ja nopea esittely seuraavaan viikkoon. Jatkaa samaan malliin!

Joskus harvoin päivän erityisohjelmasta on ilmoitettu etukäteen vain blogissa. Nämä pitäisi aina tulla sähköpostitse vähintään. Paras olisi whatsapp viestintä, joka oli käytössä aiemmin mutta jostain syystä lopetettiin.

Toimii hyvin kyseisessä päiväkodissa. Ainut miinus on ollut välissä lyhyellä varoitusaajalla ilmoitetut kehittämispäivät, joiden johdosta on kerrottu päiväkodin olevan kiinni kyseisenä päivänä. Tämä on taas tuonut sitten haasteita järjestää lapselle hoitoa kyseiselle päivälle lyhyellä varoitusaajalla. Eli nämä voisi ilmoittaa hyvissä ajoin, jolloin voisi myös itse vaikka anoa töistä sitä vapaata ja olla kyseisenä päivä lapsen kanssa kotona.

5.4 Kasvatusyhteistyön kehittäminen

Yhtenä teemana opinnäytetyössä oli kasvatusyhteistyön kehittäminen. Väittämän ”Yhteistyö vanhempien kanssa on tärkeää laadukkaassa varhaiskasvatuksessa” vastauksissa oli hieman hajontaa. Jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli lähes 80 %, mutta esimerkiksi vaihtoehto ”täysin eri mieltä” sai 13 % vastauksista (Kuvio 6). Yhden kysymyksen vastaukset jouduin sulkemaan pois, sillä vastaajat olivat ymmärtäneet asian eri tavalla kuin toiset vastaajista.

Kuvio 6. Yhteistyön tärkeys varhaiskasvatuksessa

Isien osallisuus ja osallisuuden kehittäminen

Kyselyn lopussa oli kaksi avointa kysymystä, joissa isät saivat kertoa ajatuksistaan isien osallisuudesta ja sen lisäämisestä päiväkodin toiminnassa. Isien osallisuus päiväkodin toiminnassa nähtiin hyvänä ja siihen oltiin tyytyväisiä. Toiminnasta annettiin yleistä palautetta, mutta isien osallisuudessa ei nähty puutteita. Esille nostettiin myös nykyajan moderni, osallistuva isyys, jolloin isät hoitavat lastensa asioita ja kantavat myös vastuuta.

Mielestäni isien osallisuus otetaan hyvin huomioon. Olemme olleet erittäin tyytyväisiä siihen tasoon, jolla haluamme osallistua päiväkodin toiminnan suunnitteluun. Mielestäni olen jopa vaimoani paremmin perillä siitä, mitä viikon aikana päiväkodissa tapahtuu, koska seuraan aktiivisemmin päiväkodin blogia.

Mielestäni isä saa samalla lailla tietoa pk:n toiminnasta ym. kuin äiti. Myös lapsen päivästä kerrotaan samalla lailla kummallekin. En itse kyllä tarvitse mitään juurta jaksaen kerrottua pakettia päivästä. Vaan aivan perusasiat riittävät, ellei ole ollut mitään normaalista poikkeavaa. Ehkä toivoisin meidän molempien vanhempien puolesta, että tulevaisuudesta pyrittäisiin kertomaan mahdollisimman varhain. Eli jos vaikka on tulossa henkilökunnan vaihdos tai jos lapsen ryhmä on muuttumassa seuraavalle kaudelle tms

Hyvin

Oikein hyvin huomioidaan

Valtaosan mielestä ei ollut eroa siinä kummasta vanhemmasta on kyse. Vanhempia kohdellaan tasavertaisina ja molemmat saavat yhtä paljon tietoa lapsensa päivästä sekä kasvusta ja kehityksestä.

Mielestäni ei ole eroa siinä, kummasta vanhemmasta on kyse.

Mielestäni samalla tavalla kuin äitien osalta. En näe tässä eroa.

Hoidamme vaimoni kanssa lastemme asioita suunnilleen yhtä paljon, enkä ole huomannut että meihin oltaisiin suhtauduttu eri tavoin päiväkodissa.

En ole kokenut isänä tulleeeni kohdelluksi mitenkään eri tavalla tai vähemmän huomioiduksi kuin vaimoni. Olen itse erittäin kiinnostunut lapseni asioista ja mielestäni myös se tekee vuorovaikutuksesta päiväkodin kanssa luonnollisen helppoa.

En huomaa eroa äitien ja isien välillä

mielestäni kohtelu on täysin tasapuolista äidin kanssa eli oikein hyvä. varmaan riippuu perhekohtaisesti kuinka usein isä hakemassa päiväkodista ja meillä satun olemaan ensisijaisena kontaktina listattuna niin homma on toiminut hyvin.

Oma kokemus on että ihan yhtäläillä kuin äidin osallisuus. Omalla kohdalla työ häiritsee paljon esim. lapsen vientiä ja hakua. Mutta ne kerrat kun olen asioita ottanut puheeksi niin ryhmässä kuin johtajan kanssa olen kokenut tulleeeni kuulluksi.

Yhtä hyvin kuin äitienkin

Joissakin vastauksissa tuli esille myös isien oma aktiivisuus. Yhteistyön ja osallisuuden kehittäminen nähdään molempien osapuolien vastuulla olevana asiana.

Samoin kuin äitienkin. Tieto kulkee ihan hyvin, joskin vanhemmilta vaaditaan aktiivisuutta.

Varmaankin osittain kiinni itse isistä ja heidän aktiivisuudesta. Muistaakseni meiltä kysyttiin molemmilta vanhemmilta yhteystiedot tiedonjakoa varten. Koen, että päiväkodista kulkeutuva tieto tulisi kantautua molemmille vanhemmille yhtälailla.

En usko että tässä asiassa päiväkotijoukko pystyisi vaikuttamaan. Vaan se tulisi isien itse tehdä. Osallistua enemmän. Varmasti moni ei siihen pysy esim töiden tai muitten syitten takia. Koen että meidän päiväkodissa niin äiti kuin isäkin otetaan osalliseksi samanarvosina.

Paljon riippuu isien omasta tekemisestä

Mitä toivoisit tehtävän isien osallisuuden lisäämiseksi?

Kehitysideoita osallisuuden lisäämiseksi tuli myös muutamia. Suurimmaksi osaksi vastaajat olivat tyytyväisiä tämänhetkiseen tilanteeseen, eikä tarvetta kehitysideoille nähty. Tarvetta ei myöskään nähty erityisesti isien osallisuuden kehittämiseen, vaan lapsiin ja heidän perustarpeisiinsa.

Nykytilanne on hyvä

Minun näkökulmastani isien osallisuutta ei tarvitse alkaa erikseen lisäämään tai kehittämään. Satsataan lapsiin mieluummin. Tietysti jos jotakin ongelmia on, joista minä en ole tietoinen, niihin tulee puuttua.

Ei lisättävää. Olemme tyytyväisiä.

Nykytilanne hyvä

Tasapuolinen kohtaaminen ja toiveiden kuunteleminen nähdään tärkeinä osallisuuden keinoina. Lisäksi vastauksissa pohdittiin, kuinka saada isiä osallistumaan lisää päiväkodin arkeen. Ideoina nostettiin muun muassa isien rohkaisu osallisuuteen tai sähköpostitiedustelu halukkuudesta toiminnan suunnitteluun. Pääpiirteissään kyselyyn vastanneet isät olivat

kuitenkin tyytyväisiä osallisuuteen päiväkodin arjessa, eivätkä erityisesti toivoneet mitään lisää.

Isien yhteisiä vierailuja on jo esim. Isä päivät mutta eihän se haittaisi vaikka olisi enemmänkin.

Rohkaisemista osallistua lapsen päivähoitoasioihin, mikäli huomataan, että joku isä jää sivuun. Tasapuolinen kohtelu isien ja äitien kanssa johtaa pitkällä tähtäimellä parhaaseen tulokseen.

Kyseisessä päiväkodissa. Koen olevani ihan samalla viivalla, äidin kanssa osallisuuden suhteen. Lapsen vienti ja haku tilanteet saattavat useasti jopa hieman venähtää, koska puhutaan miten päivä lapsella on mennyt ja mitä tuleva viikko tuo tullessaan.

Mielestäni tässä ei ole eroa siinä, kummasta vanhemmasta on kyse. Ehkä päiväkotivoisi tiedottaa vaikkapa puolivuositain suunnitelmista esim. retkien ja vierailujen kohteista ja vaikka kysyä vanhemmilta mielipidettä niiden kohteista.

Melko hankala kysymys. Ehkä olen sortunut yleistämään ja katsomaan taaksepäin, mutta tuntuu että osa isistä kokevat etteivät nämä asiat koske heitä. Ehkä tällaisten mielikuvien rikkominen voisi olla jotakin? :D

Vuorovaikutus hyvällä tasolla henkilökunnan kanssa ja tiedonsaanti toimii mielestäni ihan yhtä hyvin kuin äidinkin suuntaan. Halukkuudesta toiminnan suunnitteluun, voisi vaikka tulla ihan kyselyjä esim sähköpostiin.

6 Johtopäätökset

6.1 Kasvatusyhteistyö

Opinnäytetyössä tutkitaan erityisesti kasvatusyhteistyötä ja sen toteutumista isien näkökulmasta Kartanonkosken päiväkodissa. Varhaiskasvatuksessa sekä vanhempia että henkilökuntaa sitoo varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joka painottaa huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön tärkeyttä siten, että ensisijainen kasvatusvastuu annetaan vanhemmille ja varhaiskasvatuksen tehtävänä on kotikasvatuksen tukeminen. Sama näkyy myös esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Tavoitteena on yhteinen sitoutuminen lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Yhteistyötä tukevat myös keskinäinen luottamus, tasa-arvoinen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. (Terävä & Böök 2022, luku 4).

Kyselyn pohjalta voidaan todeta isien kokemusten varhaiskasvatuksesta Kartanonkosken päiväkodissa olevan myönteisiä ja isien olevan tyytyväisiä yhteistyöhön henkilökunnan kanssa. Vuorovaikutus koetaan hyväksi ja isät kokevat, että heidän kanssaan keskustellaan samoista asioista kuin äitienkin kanssa. Tulee muistaa, että hyvä yhteistyö pitää sisällään kasvattajien ja vanhempien välisen luottamuksen ja vuorovaikutuksen sekä niiden kannattelun ja ylläpidon. Tämä taas vaatii dialogia, mikä rakentuu toisiaan kunnioittavien kohtaamisen kautta. (Terävä & Böök 2022, luku 4). Voidaan siis todeta Kartanonkosken päiväkodin henkilöstön onnistuneen työssään kasvatusyhteistyön saralla. Isiä kuunnellaan ja heidän mielipiteitään heidän tekemästä kasvatustyöstä arvostetaan.

Samoilla linjoilla kulkevat myös tulokset liittyen lapsen yksilölliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan eli vasuun, joka on merkittävä osa kasvatusyhteistyötä. Isien kokemukset vasusta ja vasukeskusteluista olivat kauttaaltaan positiivisia. Vasu-keskustelut koettiin hyväksi ja rakentavaksi ja isät kokivat, että vasukeskusteluissa voidaan keskustella laajasti lapseen ja lapsen kehitykseen liittyvistä asioista. Tämä todetaan myös Alasuutarin (2010) tutkimuksessa. Vasukeskustelut nähdään hetkenä, jolloin vanhemmat voivat keskittyä laajemmin ja syvällisemmin oman lapsensa kasvuun ja kehitykseen kuin päivittäisissä ovensuokeskusteluissa.

Kysyttäessä isien halukkuutta ryhmän toiminnan suunnitteluun yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että eivät halua osallistua siihen enempää. Syitä tähän voi olla monia. Voi olla, että lapsen toinen huoltaja on enemmän mukana päiväkodin toiminnassa toisen osallistuessa enemmän kotona. Syynä voi myös olla vastauksissa esille nostettu isien oma aktiivisuus; mahdollisuutta toiminnan suunnitteluun on tarjottu, mutta syystä tai toisesta tähän ei olla tartuttu. Kolmantena vaihtoehtona voi olla myös tietämättömyys mahdollisuudesta

toiminnan suunnitteluun. Tässä tapauksessa nostaisin esille päiväkodin aktiivisuuden isien, ja vanhempien yleensäkin, osallisuuden lisäämisessä. Monissa kunnissa on käynnistetty uudenlaisia toimintakäytänteitä osallisuuden lisäämiseksi. Näitä ovat esimerkiksi vasuillat tai vasukahvilat, joiden tarkoitus on houkutella vanhempia vasuteeman äärelle. Näin voitaisiin tuottaa yhteistä ymmärrystä siitä, mitä on laadukas varhaiskasvatus. (Ahonen 2017, 84.) Varhaiskasvatussuunnitelmassa osallisuus on nostettu yhdeksi tärkeimmistä teemoista ja se koskee niin lapsia kuin heidän huoltajiaan. Huoltajien osallisuus lisää perheiden hyvinvointia, mikä taas lisää lasten hyvinvointia, mikä taas on varhaiskasvatuksen perustehtäviä.

6.2 Viestintä

Viestintä on muutakin kuin viestin välittämistä tai informaation levittämistä. Se on vuorovaikutusta, ennakoimista, persoonan ja tunnetilan huomioimista, kohtaamista ja välittämistä. Ideaalilanteessa viestintä on avointa, oikea-aikaista ja mahdollisimman kattavaa. Voidaan-kin sanoa, että mikään yhteisö ei voi toimia hyvin ilman kunnollista viestintää. (Hagerlund & Kaukopuro-Klemetti 2013, 6.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) mukaan huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on tärkeä rooli. Huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä tulee hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa, mikä voi tukea myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Tulevavahvasti kiinnittää huomiota siihen, ettei nämä sinänsä tärkeät ovensuokeskustelut muodostu huoltajille taakaksi ja kerrota vain lapsen huonoista hetkistä. (Ahonen 2015, 83.)

Opinnäytetyössä pohditaan kasvatusyhteistyötä, johon myös viestintä huoltajien kanssa kuuluu, isien näkökulmasta. Lainsäädäntömme ohjaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Yhdenvertaisuudella viitataan erilaisuuden vaalimiseen, kun taas tasa-arvo liittyy sukupuolten väliseen yhdenvertaisuuteen. Kuka kirjataan lapsen ensisijaiseksi yhteyshenkilöksi (vai kirjataanko molemmat)? Kysytäänkö isiltä palautetta toiminnasta? Miten isät otetaan huomioon viestinnässä? (Katajisto ym. 2020, 29.)

Tutkimuksessa tarkasteltiin isien kanssa tapahtuvaa viestintää, joka on kasvatusyhteistyön yksi muoto. Mykkäsen & Eerolan (2015, 7) mukaan isien osallistuminen lasten arkeen on lisääntynyt, mitä tukee myös opinnäytetyön kyselyn tulos. Valtaosa tuo tai noutaa lapsensa päivähoitoon useammin kuin kerran viikossa. Tällöin myös viestintään tulee kiinnittää huomiota. Kyselyn perusteella voidaan todeta, että päiväkodin ja erityisesti isien välinen viestintä on hyvällä tasolla, ja isät saavat riittävästi tietoa lapsensa kasvusta ja kehityksestä sekä siitä, miten heidän päivänsä on mennyt. Oikeastaan ainoat kritiikin sanat koskivat viestintää yleisesti. Vastaajat toivoivat säännöllisempää viestintää sekä erityispäivistä

tiedottamista aikaisemmin. Positiivista palautetta viestinnästä sai etenkin päiväkodin blogi, jota kiiteltiin useamman vastaajan toimesta.

6.3 Kasvatusyhteistyön kehittäminen

Toinen opinnäytetyön tutkimuskysymyksistä oli, minkälaisia kehitysideoita isillä on päivähoitoon liittyen. Suuri osa kyselyyn vastanneista isistä on ollut hyvin tyytyväisiä päivähoitoon ja pitävät kasvatusyhteistyötä vanhempien kanssa tärkeänä osana varhaiskasvatusta. Isien mielipiteet otetaan huomioon vasukeskusteluissa ja arjen ovensuukeskusteluissa, minkä lisäksi myös viestintä isien suuntaan on sujuvaa. Näistä vastauksista voidaan tehdä johtopäätös, jonka mukaan isät kokevat tulevansa kuulluiksi lapsensa tasavertaisina kasvattajina toisen huoltajan rinnalla.

Kysyttäessä itseiltä ideoita kasvatusyhteistyön kehittämiseksi aiheet jakaantuivat hieman ja olivat luonteeltaan enemmän yleistä palautetta päiväkodin toiminnasta. Osa vastaajista toivoi säännöllistä viestintää ja tiedottamista päiväkodin tapahtumista. Jotkut toivoivat myös aikaisempaa viestintää vasukeskusteluajoista, mutta myös erityispäivistä, jotta aikaa valmistautua olisi enemmän ja toiminta olisi vieläkin tasavertaisempaa. Myös sähköinen viestintä nostettiin esille kysyttäessä isien halukkuutta toiminnan suunnitteluun.

Joissakin vastauksissa korostettiin myös isien omaa aktiivisuutta toiminnan kehittämisessä sekä pohdittiin myös, miten sivummalle jääneet isät saataisiin mukaan. Tämä nähdään enemmän yhteiskunnallisena haasteena. Isyyttä koskevat rooliodotukset ovat muuttuneet, mikä on tietenkin positiivista, mutta samalla monimutkaistuu myös isyyttä koskeva identiteettityö. Uudet aktiiviset ja osallistuvat roolit ovat palkitsevia, mutta ne voivat aiheuttaa myös ylimääräistä painetta isille. Muutos näkyy myös palveluissa. Sen pohja on luotu aikana, jolloin isät eivät olleet yhtä aktiivisesti mukana vanhemmuudessa kuin nykyään. Vaikka asenteet ovat nykypäivänä tasavertaisempia, voi perinteisiä oletuksia ja rakenteita yhä ilmetä. (Katajisto ym. 2020, 25.) Ammatilaisilta, tässä tapauksessa päiväkodin työntekijöiltä, tarvitaan mielestäni myös aktiivisuutta, jotta myös vähän sivummalla olevat hiljaisemmat isät saataisiin toimintaan mukaan. Kasvatusyhteistyö perustuu tasavertaisuuteen, joten olisikin hyvä pohtia, ovatko toimintatavat sellaisia, että ne ohjaavat molempien vanhempien tasavertaisuuteen ja mahdollistavat samalla molempien vanhempien läsnäolon. (Katajisto ym. 2020, 29.)

7 Yhteenveto

7.1 Pohdintaa tutkimuksesta

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022) ja varhaiskasvatustilaki (540/2018) velvoittavat varhaiskasvatuksen ammattilaisia tekemään varhaiskasvatustyötä yhteistyössä vanhempien kanssa. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää päiväkodin lasten isien kokemuksia päiväkodin ja kodin välisestä yhteistyöstä. Lisäksi tarkoitus oli kyselyn avulla tarjota päiväkodille jäsennellyä tietoa siitä, miten isät kokevat päiväkodin ja kodin välisen kasvatusyhteistyön. Tavoitteena oli entisestään kehittää päiväkodin ja kodin välistä yhteistyötä.

Teoreettisessa viitekehyksessä painottui kasvatusyhteistyö sekä sen eri muotoja. Kohderyhmäksi muodostui vantaalaisen päiväkodin lasten isät. Vielä muutama vuosikymmen sitten isä nähtiin perinteisen heteronormatiivisen ydinperheen ehdottomana auktoriteettina ja elättäjänä, mutta nyky maailmassa tämä rooli on muuttunut ja isä joutuu pohtimaan rooliansa yhä vakavammin. Nykyään isät osallistuvat lasten hoitoon ja kasvatukseen yhä enemmän, ja isien lisäksi myös naisten ja perheammattilaisten ymmärrys isyydestä ja erityisesti siitä, millaista on hyvä isyys, on kasvanut. Kohderyhmän valinnalla halusin tuoda esiin nimenomaan vantaalaisten isien mielipiteen.

Opinnäytetyön kyselyn tulosten pohjalta voidaan todeta, että isät kokevat varhaiskasvatuksen hyväksi ja heidän olevan tyytyväisiä kasvatusyhteistyöhön kyseisessä päiväkodissa. He kokevat vuorovaikutuksen henkilökunnan kanssa hyväksi ja täten itsensä tasavertaisiksi vanhemmiksi toisen vanhemman rinnalla. Tämä vahvistaa nykyajan isän määritelmää, jossa vanhemmuus jaetaan ja isät osallistuvat aktiivisesti lastensa elämään.

Osallisuuden kokemukset isät kokivat hyvänä. Pohdimme tosin jo opinnäytetyön ohjaajani kanssa sitä, miten isät, ja lasten vanhemmat yleensäkin, ymmärtävät osallisuuden terminä. Osallisuus on termi, jota käytetään varhaiskasvatuksen kentällä paljon, mutta asiakkaille termin määritelmä voi olla erilainen kuin ammattilaisille, jos sitä ei olla heille kunnolla avattu. Tässä näkisin ammattilaisten ottavan vastuuta. Voitaisiinko kasvatusyhteistyö ja osallisuus ottaa teemaksi esimerkiksi vanhempainiltoihin, jotta niitä voitaisiin selvittää paremmin myös vanhemmille ja huoltajille. Kasvatusten tapahtuvat ovensuukeskustelut ja muut vuorovaikutustilanteet koetaan useimmiten tilanteiksi, joissa osallisuus toteutuu. Tasavertainen kohtaaminen vuorovaikutustilanteissa toisen huoltajan kanssa nousikin kyselyssä isäksi osallisuuden mahdollistavaksi tekijäksi.

7.2 Reflektio ja ammatillinen kehittyminen

Tiesin jo opintojen alussa, että opinnäytetyö tulee liittymään jollakin tavalla varhaiskasvatukseen, mutta aiheen tarkennus odotti vielä tulemistaan. Kun sain itse ensimmäisen lapseni ja tulin isäksi, rupesin tutustumaan isyyteen ja isien kohtaamiseen tarkemmin. Tutkimuksen kohderyhmäksi valikoitui isät koska isät tuntuvat yhä edelleen jäävän paitsioon varhaiskasvatuksen ja kodin välisessä yhteistyössä. Tämä siitä huolimatta, että isien aktiivisuus omien lastensa hoidossa on selvästi lisääntynyt viime vuosien ja vuosikymmenien aikana. Lisäksi elokuussa 2022 voimaan tullut perhevapaaudistus pyrkii tasavertaistamaan isien ja äitien rooleja. Perhevapaiden tasaisemmalla jakautumisella pyritään lisäämään sukupuolten välistä yhdenvertaisuutta ja jakaa lasten hoitovastuu tasaisemmin vanhempien kesken. Opinnäytetyön aihe oli siis paitsi henkilökohtainen myös yhteiskunnallisesti ajankohtainen.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyön tekeminen on ollut haastava prosessi ja kokemuksena erittäin opettavainen. Vaikka tiesin jo etukäteen, mistä aihepiiristä lähden työtä tekemään, oli työn määrä joka tapauksessa yllätys. Osasin toki odottaa, että opinnäytetyön teko vaatii pitkäjänteisyyttä, aikataulutusta ja siinä pysymistä, stressinsietokykyä sekä itsensä johtamista. Tästä huolimatta tiesin myös sen, että tämä prosessi tulisi olemaan koko opintojeni vaikein osuus ja näin prosessin loppuvaiheessa uskallankin rehellisesti myöntää, että aloitukseen ja jo opinnäytetyön suunnitelmaan olisi pitänyt nähä huomattavasti enemmän vaihua. Jos kuitenkin saan joskus tehdä tämänkaltaisen tutkimuksen uudestaan, on tästä prosessista saatu oppi varmasti suureksi hyödyksi.

Päätin jo aikaisessa vaiheessa opintoja, että teen opinnäytetyön yksin. Tein valinnan tietoisesti, sillä ajattelin, että näin pystyn paremmin suunnittelemaan omaa ajankäyttöäni, enkä olisi niin riippuvainen toisen tai mahdollisesti muiden aikatauluista. Haasteena yksin tehdessä oli se, että rinnallani ei ollut ketään, kenen kanssa reflektoida ja vaihtaa ajatuksia työn etenemisestä ja sen aiheesta. Koen kuitenkin, että ohjaavan opettajan tuki on ollut hyvää ja olisin tarvittaessa saanut jopa enemmänkin tukea häneltä kuin lopulta otin.

Vaikka koko työn tekeminen on ollut haastavaa, kenties haastavin vaihe oli kyselylomakkeen suunnittelu ja laatiminen. Lähdin tarkoituksella haastamaan itseäni, sillä en ollut aikaisemmin tehnyt enkä analysoinut tällaista tutkimustyötä. Huomasinkin jännittäväni sitä, vastaako kysely tutkimuskysymyksiini, saanko riittävästi vastauksia ja sitä, tuleeko työstä sellainen kuin olin sen mielessäni nähnyt. Lannistuinkin hieman, kun hyvän alun jälkeen vastauksia ei enää tullut ollenkaan. Välitin kuitenkin päiväkodille muistutusviestin, jonka jälkeen sain melko hyvän määrän vastauksia. Jälkikäteen mietin, olisiko työn voinut tehdä toisella tavalla, esimerkiksi haastattelun keinoin tai toiminnallisena. Toisaalta silloin olisin ollut

melko sidottu aikatauluihin, mikä ei omaan työskentelyyni ainakaan sillä hetkellä sopinut kovinkaan hyvin. Mietin myös, miten hyvin vanhemmilla olisi ollut aikaa jäädä päiväkodille haastattelua varten aamulla tai iltopäivällä. Uskoin, että näin saisin kuitenkin parhaan mahdollisen työn, vaikka haasteellista se itselle olikin.

Tavoitteena oli olla kehittämässä päiväkodin hyvää kasvatusyhteistyötä entisestään tuoden siihen samalla mukaan myös isien näkökulman. Kasvatusyhteistyötä ja osallisuutta on melko paljon tutkittu ja isyyttäkin tutkitaan enenevässä määrin. Varhaiskasvatuksen perusteissakin kasvatusyhteistyö ja osallisuus nostetaan tärkeäksi teemaksi koskien niin lapsia ja heidän huoltajiaan. Isät ja äidit ovat usein kasvattajina erilaisia, mutta varhaiskasvatuksen asiakkaina heidän tulisi näkyä omien lastensa tasavertaisina huoltajina. Teoriatietoa ja tutkimuksia lukiessani huomasin, kuinka isien asema lastensa tasavertaisena kasvattajana ei välttämättä vieläkään aina toteudu. Sen takia oli ilahduttavaa nähdä, kuinka isät kyselyn mukaan päiväkodissa kohdataan. Onkin mielenkiintoista nähdä, miten päiväkotiyhteistyö hyödyntää tämän opinnäytetyön tuloksia tulevaisuudessa.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut pitkä ja haastava prosessi, mutta samalla myös antoisa ja ammatillisessakin mielessä opettava. Kasvatusyhteistyötä ja osallisuutta painotetaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja varhaiskasvatuslaissa. Lisäksi yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen, jota tämä opinnäytetyö osin käsittelee, tulee suoraan sosionomin kompetensseista. Tulenkin jatkossa kiinnittämään entistä enemmän huomiota huoltajien tasavertaiseen kohtaamiseen, sillä yksittäisenä työntekijänä minulla on suuri vaikutus siihen, miten huoltajat kasvatusyhteistyön kokevat. Isien tasavertainen huomiointi vahvistaa heidän osallisuuttaan ja tukee heidän kasvuaan vanhemmuudessa. Tämä taas lisää heidän hyvinvointiaan ja sitä kautta lasten hyvinvointia, mikä taas on varhaiskasvatuksen perustehtäviä.

Käytännön ideoita

Katajisto ym. (2020, 28.) puhuu isäerityisestä työotteesta. Perheitä kohtaavien toimijoiden työtä kehitettäessä ja arvioitaessa on hyvä pohtia palveluista myös isien näkökulmasta. Isäerityisessä työotteessa korostetaan isien huomioiminen palveluissa ja näin tukea isyyttä, parantaa isien hyvinvointia ja osallisuutta sekä madaltaa osallistumisen kynnyksiä. Työotteessa tiedostetaan historialliset paineet miehisyyden ja isyyden taustalla, minkä lisäksi huomioidaan myös miesten paineet, jotka voivat vaikuttaa heidän tapansa toimia ja olla isinä.

Arjen muuttamisessa tasavertaisemmaksi kannattaa lähteä liikkeelle ihan perusasioista. Laitetaanko päiväkodin ensisijaiseksi yhteyshenkilöksi äiti vai isä? Onko molemmalle vanhemmalle tuoli valmiina, kun tullaan esimerkiksi vasukeskusteluun? Suunnataanko

perheeseen tai lapsiin liittyvät kysymykset mieluummin äidille kuin isälle? Kysytäänkö isiltä palautetta päiväkodin toiminnasta? Meneekö isien osallistuminen huomioiminen esimerkiksi vanhempainilloissa liialliseksi vai kohdataanko heidät tasavertaisina äidin kanssa?

Perustan ollessa kunnossa voidaan ruveta ajattelemaan käytännön ideoita. Miessakit ry:n Isän näköinen- hankkeessa toteutettiin opinnäytetyö, jossa kohteena oli oululaisen päiväkodin lasten isät. Tapahtuman nimi oli Isien ilta ja sen tarkoituksena on koota isät keskustelemaan isyydestä ja tukea isän roolia tasavertaisena kasvattajana, ja samalla vahvistaa työntekijöiden isäerityistä työtettä. Isät jaetaan tarvittaessa ryhmiin ja he kiertävät pisteitä, joiden teemat ovat sukupuoliroolit ja -stereotyytiat, isän voimavarat ja vahvuudet sekä isän merkitys lapsen kasvulle ja kehitykselle. Illan on tarkoitus kestää noin 1,5–2 tuntia.

Toinen käytännön idea voisi olla vapaamuotoinen isien ilta. Tässä illassa isät kutsuttaisiin päiväkodille työ- ja päiväkotipäivän jälkeen rentoon illanviettoon päiväkodin työntekijöiden ja muiden lasten isien kanssa. Illan aikana tutustuttaisiin ja pelattaisiin pihapelejä, kuten esimerkiksi mölkkyä tai petanquetta, ja syötäisiin rennosti ulkona esimerkiksi makkaraa tai halutessaan salaattia. Illan tavoitteena olisi päiväkodin ja työntekijöihin tutustuminen rennossa ympäristössä, muiden isien tärkeä vertaistuki sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen.

Miesten keskinäinen vertaisuus luo hyvän pohjan erilaisten asioiden käsittelyille, ja ryhmätoiminnassa miesten näkökulma tulee usein esiin tavoissa käydä keskusteluja. Miehet voivat pohtia asioita usein luontevasti miesnäkökulmasta ilman erityistä ohjaamista tähän. (Peitsalo 2008.) Yksi asia, jota jäin opinnäytetyön kyselyn pohjalta erityisesti pohtimaan, oli se, miten hiljaisemmat ja sivummalle jäävät isät saadaan mukaan toiminnan kehittämiseen ja näin osallisiksi päiväkodin toimintaan. Isien tasavertaisuuden edistämiseen kuuluu myös toimintaympäristön luominen, jossa jokainen voi olla oma itsensä vailla pelkoa syrjinnästä tai ulkopuolisuudesta. Isien saaminen mukaan toiminnan suunnitteluun olisi tärkeää, jotta myös heidän näkökulmansa tulee huomioiduksi ja palvelu olisi näin esteetön kaikille sukupuolille. (Katajisto ym. 2020, 67.) Varhaiskasvatuksen ammattilaisten tulisikin mielestäni pohtia, miten isien osallisuus tulevaisuudessa mahdollistetaan. Vanhoja tapoja, kuten vanhempainiltoja, tulisi tarkastella uudelleen ja miettiä, miten niitä saataisiin kehitetyiksi kaikille sopiviksi tilaisuuksiksi. Isissä on valtava, hyödyntämätön hoivapotentiaali, eikä heidän tietoaan ja taitoaan vanhempina aina käytetä niin hyvin kuin he pystyisivät tarjoamaan. (Katajisto ym. 2020, 9).

7.3 Luotettavuus ja eettisyys

Hyvä tutkimus tulee aina tehdä tieteelliselle tutkimukselle asetettujen vaatimusten mukaisesti. Tutkimuksen suunnittelu ja toteutus sekä saatujen tuloksin pätevyys tulee arvioida, jotta tutkimuksen kokonaisluotettavuus on hyvä. Luotettavuutta arvioidaan erilaisilla mittaus- ja tutkimustavoilla. Määrällisessä tutkimuksessa kokonaisluotettavuuden muodostaa tutkimuksen reliabelius ja validiteetti. (Vilkkä 2007, 154.)

Reliabiliteetti kertoo, miten luotettavasti tai toistettavasti tutkimus mittaa tutkittua ilmiötä. Tutkimus on luotettava ja tarkka, kun toistetussa mittauksessa saadaan sama tulos tutkijasta riippumatta. Ennen kaikkea tutkimuksen reliabiliteetissa tarkastellaan mittaukseen liittyviä asioita ja tarkkuutta tutkimuksen teossa. Tutkimuksen reliabiliteetti on hyvä, kun tulokset eivät ole sattumanvaraisia ja mittauksessa esiintyy vain vähän virheitä. (Vilkkä 2007, 149.)

Reliabiliteetti kertoo, kuinka suuri mittausvirheen osuus on mittaustuloksissa, mutta ei yksinään riitä kuvaamaan testin hyvyttä. Tutkimuksen validius tarkoittaa tutkimuksen kykyä mitata sitä, mitä sen oli tarkoituskin mitata. Validius on hyvä, kun tutkimuksen teoreettinen viitekehys sisältyy kyselylomakkeen kysymyksiin. Validiutta tulee tarkastella jo tutkimuksen aikana, jolloin kirjataan tehdyt ratkaisut ja niiden perustelut. Näin voidaan verrata tuloksia tehtyihin ratkaisuihin ja arvioida jälkikäteen, että tutkimus mittasi sitä, mitä sen oli tarkoituskin mitata. (Vilkkä 2007, 152–153.)

Tutkimuksen kokonaisluotettavuutta voidaan parantaa eri keinoin. Kyselylomaketta varten tehtiin saatekirje, jossa selostettiin opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus. Näin vastaajat tiesivät, mihin olivat vastaamassa ja mihin tarkoitukseen heidän antamiaan tietoja käytettiin. Kyselylomake testattiin tutkimusryhmää vastaavalla testiryhmällä ja vastaajille annettiin kolme viikkoa aikaa vastata itse kyselyyn. Vastausmäärää saatiin suuremmaksi yhden muistutusviestin avulla. Kyselyn luotettavuuteen vaikutti myös, että en tiennyt, kuinka monelle isälle kysely lähetettiin, jolloin vastausprosentin määrittely oli mahdotonta. Olisin kuitenkin toivonut suurempaa vastausmäärää, mikä olisi lisännyt kyselyn kokonaisluotettavuutta. Tein kuitenkin vertailua aikaisempiin tutkimuksiin, joista pystyi näkemään samankaltaisia tuloksia; yleisesti ottaen isät ovat tyytyväisiä kasvatusyhteistyön toteutumisesta varhaiskasvatuksessa.

Eettisyys

Opinnäytetyön tekijän tulee noudattaa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisemia hyvän tieteellisen käytännön menettelytapoja, mikä tarkoittaa rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä

tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnista. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2021) Samalla pyritään varmistamaan, että kaikki loukkausepäilyt käsitellään asiantuntevasti, oikeudenmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Tavoitteena on hyvän tieteellisen käytännön edistäminen ja tieteellisen epärehellisyuden ennaltaehkäiseminen. (Lab-ammattikorkeakoulu 2021, 7)

Lisäksi on otettava huomioon voimassa oleva lainsäädäntö. Henkilötietolaki (2018/1050) ja Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (1999/621) edellyttävät vastaajien anonymiteettiä. Näiden lakien avulla pyritään säätämään, että kaikkia henkilötietoja kerätään ja säilytetään asianmukaisella tavalla. Tutkittavien yksityisyyden suoja ei loukata ja henkilötiedot suojataan. Tavoitteena on, että asiattomat eivät pääse henkilötietoihin käsiksi ja käyttämään niitä väärin. (Vilkkä 2007, 95.) Opinnäytetyön aineistoa on käsitelty korkeakoulun tietoturvaisilla palvelimilla, ja tietoihin pääsy on ollut mahdollista ainoastaan opinnäytetyön tekijällä.

Lähteet

- Ahonen, L. 2017. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-Kustannus
- Eerola, P. & Mykkänen, J. 2014. Isyyskokemusten jäljillä. Teoksessa Eerola, P. & Mykkänen, J. Isän kokemus. Helsinki: Gaudeamus Oy.
- Eerola, P. & Mykkänen, J. 2014. Sitoutuminen ja vastuu isyyden alussa. Teoksessa Eerola, P. & Mykkänen, J. Isän kokemus. Helsinki: Gaudeamus Oy.
- Hagerlund, T. & Kaukopuro-Klemetti, H. 2013. Työyhteisö viestii jotta olisi olemassa. Kunta-alan työyhteisöviestinnän opas. Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2005. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Huttunen, J. 2001. Isänä olemisen uudet suunnat. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Huttunen, J. 2006. New Directions and Diversity of Fatherhood. Teoksessa Varanka, J. & Forslund, M. (toim.) 2006. Possibilities and challenges? Men's reconciliation of work and family life- conference report. Nordic Council of Ministers, 27–35. Viitattu 15.4.2022. Saatavissa: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:701327/FULLTEXT01.pdfPossibilities#page=27>.
- Jokinen, K. 2017. Ydinperheestä monimuotoisiin perheisiin. Perhe ja avioliitto muutoksessa. Toim. Maarit Hytönen. Kirkon tutkimuslaitos.
- Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Katajisto, K., & Laitinen, A., & Lappeteläinen, H., & Pitkänen, I. 2020. Isätyökirja. Isän näköinen -hanke. Grano oy.
- Karikoski, H. & Tiilikka, A. 2022. Eheä kasvunpolku – Haaste yhteistyölle. Teoksessa Hujala, E & Turja, L. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Klen, I. & Marttila-Ojala, M. 2017. Asiakkaan moniammatillinen ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollossa. Teoksessa Helminen, J. Asiakkaan moniammatillinen ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollossa. Helsinki: Edita.
- Lab-ammattikorkeakoulu 2021. Opinnäytetyön ohje. Ammattikorkeakoulututkinto. Viitattu 18.4.2023. Saatavissa: https://elab.lab.fi/sites/default/files/category-page/2021-09/LAB_opinn%C3%A4ytety%C3%B6_ohje_AMK_170921.pdf

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>.

Leemann, L. & Hämäläinen, R-M. 2016. Asiakasosallisuus, sosiaalinen osallisuus ja matalan kynnyksen palvelut. Pohdintaa käsitteiden sisällöstä. Yhteiskuntapolitiikka-lehti 81, 586-594.

Lähteenmäki, M. & Neitola, M. 2014. Isien tukiverkostot vauvaperheissä. Teoksessa Eerola, P. & Mykkänen, J. Isän kokemus. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Monimuotoiset perheet. 2020. Monimuotoiset perheet varhaiskasvatuksessa. Opas kasvatus- ja opetusalan ammattilaisille. Monimuotoiset perheet verkosto. Viitattu 18.4.2023. Saatavissa <https://monimuotoisetperheet.fi/wp-content/uploads/2020/10/Monimuotoisetperheet-varhaiskasvatuksessa.pdf>

Opetushallitus. 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022. Viitattu 15.4.2023.

Saatavissa:

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_1.pdf.

Peitsalo P. 2008 Miesryhmät. Teoista sanoihin. Miessakit ry:n julkaisuja 2008:1. Helsinki: Edita Prima Oy

Sinkkonen, J. 1998. Yhdessä isän kanssa. Helsinki: WSOY.

Sinkkonen, J. 2004. Kiintymyssuhdeteoria – tutkimuslöydöksistä käytännön sovelluksiin.

Duodecim 2004; 120:1866–73. Viitattu 15.4.2023. Saatavissa:

<https://www.duodecimlehti.fi/xmedia/duo/duo94437.pdf>.

Sinkkonen, J. 2012. Isäksi ensi kertaa. Helsinki: WSOY.

Terävä, J. & Böök, M., L. 2022. Moninaiset perheet ja varhaiskasvatus. Teoksessa

Koivula, M., Siippainen, A., Eerola-Pennanen, P. 2012. Valloittava varhaiskasvatus: oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia. Tampere: Vastapaino.

THL. 2022. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen. Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämisen periaatteet. Viitattu 19.4.2023. Saatavissa

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassaasemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-osa-alueet-ja-osallisuuden-edistamisen-periaatteet>.

Tietosuoja laki 1050/2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20181050>.

Turunen, M. 2023. Kasvatusyhteistyö ja huoltajien osallisuus kuntakohtaisissa varhaiskasvatussuunnitelmissa. Jyväskylän avoin yliopisto. Varhaiskasvatustieteen proseminaarityö. Viitattu 19.4.2023. Saatavissa

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/85446/URN%3ANBN%3Afi%3Aaju-202302141735.pdf?sequence=1>.

Tuovinen, P. 2014. Isyys yksinhuoltajaisien kertomana. Teoksessa Eerola, P. & Mykkänen, J. Isän kokemus. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2021. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu 15.4.2023. Saatavissa: <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>.

Varhaiskasvatuslaki, 540/2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540#Pidp446701360>.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen periaatteet. Helsinki: Tammi.

Vuorenmaa, M. 2016. Äitien ja isien osallisuus perheessä ja lasten palveluissa sekä osallisuuteen yhteydessä olevat tekijät. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Viitattu <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131461/978-952-03-0019-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Wiens, V., Sauvola, R., Surakka, A., Pulliainen, M & Kainulainen, S. Osallisuutta vahvistavia palvelutuotteita uusiin rakenteisiin ja palvelujärjestelmiin. Teoksessa Piirainen K., Kivirinta M. 2019. Turvaverkkoa paikkaamassa: Diakonia-ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan vuosikirja 4. Diak Työelämä 16, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/169734/DIAK_Tyoelama_16_verkkoversio.pdf?sequence=5&isAllowed=y.

Vantaan kaupunki. 2022. Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma. Viitattu 18.4.2023.

Saatavissa <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/24222514>.

Liite 1. Saatekirje

Hyvä isä!

Haluaisitko osallistua enemmän lapsesi päiväkotiarkeen? Saatko tarpeeksi tietoa lapsesi päiväkotipäivästä? Sinulla on nyt mahdollisuus saada äänesi kuuluviin vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön kehittämisessä.

Olen Seppo Kekola, varhaiskasvatuksen sosionomiopiskelija Lab-ammattikorkeakoulusta, ja valmistun keväällä 2023. Teen opinnäytetyönä tutkimuksen isien kokemuksista varhaiskasvatuksen asiakkaina.

Tutkimuksen tarkoituksena on koota yhteen isien kokemuksia lastenne päiväkodissa. Pää tavoitteena on kehittää vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan välistä yhteistyötä. Vastauksesi olisi siis tärkeä, koska näin olisit vahvasti mukana vaikuttamassa päivähoidon asiakaspalvelun laadun kehittämisessä.

Opinnäytetyöhöni kerätään aineistoa Kartanonkosken päiväkodin isille suunnatun sähköisen kyselylomakkeen avulla. Kysely tehdään täysin anonyymisti eikä vastauksista pystytä päättelemään vastaajan henkilöllisyyttä. Kysely tehdään Webropol-palvelun kautta. Vaihtoehtoisesti kysely on mahdollista tehdä myös paperilomakkeella, jonka saat kysymällä päiväkodin johtajalta.

Kyselyssä on kaksi avointa kysymystä, johon voit vastata omin sanoin. Pyydän huomioidaan, ettet vastauksissa paljasta mitään sellaista tietoa, josta sinut tai joku muu henkilö voitaisiin tunnistaa (esimerkiksi nimi, tarkka ikä).

Pyydän, että vastaat kyselyyn **xx.xx** mennessä.

Vastaan mielelläni mahdollisiin kysymyksiin.

Kiitos yhteistyöstänne!

Ystävällisin terveisin,

Seppo Kekola

seppo.kekola@student.lab.fi

Liite 2. Kyselylomake

Tausta

1. Ikäsi alle 20 20-25 26-30 31-35 36-40 yli 40
2. Äidinkielesi suomi muu
3. Kuinka monena päivänä viikossa vietät lapsesi päiväkodista? 1 2 3 4 5
4. Asutko päiväkodissa olevan lapsesi kanssa samassa taloudessa? kyllä en
5. Kuinka monta lastasi on tässä päiväkodissa? 1 2 3 useampi
6. Minkä ikäisiä tässä päiväkodissa olevat lapset ovat? alle 3 vuotta 3-5 vuotta 6 vuotias

Yhteistyö

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
7. Olen ollut tyytyväinen yhteistyöhön päiväkodin henkilökunnan kanssa	1	2	3	4	5
8. Koen tulleeti yksilöllisesti kohdatuksi	1	2	3	4	5
9. Haluaisin osallistua enemmän päiväkodin arkeen	1	2	3	4	5
10. Päiväkodin henkilökunta keskustelee kanssani samoista asioista kuin lasten äidin kanssa	1	2	3	4	5
11. Saan riittävästi tietoa lapsen kasvusta ja kehityksestä	1	2	3	4	5
12. Päiväkodin henkilökunta kunnioittaa kasvatukseen liittyviä mielipiteitäni	1	2	3	4	5

13. Onko lapsellesi tehty vasu? (vasu=varhaiskasvatussuunnitelma) kyllä en

14. Osallistuitko lapsenne vasu-keskusteluun? kyllä en

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
15. Mieleni otettiin vasu-keskustelussa hyvin huomioon	1	2	3	4	5

Viestintä

16. Oletko tyytyväinen viestintään päiväkodin kanssa? kyllä en

17. Otetaanko sinuun ensisijaisesti yhteyttä lapsenne sairastuessa päiväkotipäivän aikana? kyllä ei

18. Haluaisitko, että sinuun otetaan useammin yhteyttä? kyllä en

19. Saatko riittävästi tietoa lapsesi päivästä tuonti- ja hakutilanteissa? kyllä en

Kehitys

20. Yhteistyö vanhempien kanssa on tärkeää laadukkaassa varhaiskasvatuksessa. täysin eri mieltä jokseenkin eri mieltä ei samaa eikä eri mieltä jokseenkin samaa mieltä täysin samaa mieltä

21. Mitä näistä osa-alueista pitäisi kehittää eniten kokemuksesi mukaan? yhteistyö vanhempien kanssa lapsen viihtyminen oppimisympäristö viestintä tuonti- ja hakutilanteet

22. Miten isien osallisuus huomioidaan päiväkodin toiminnassa?

23. Mitä tekisit isien osallisuuden lisäämiseksi?

Suostun antamani vastausten käyttämiseen opinnäytetyössä ”Isien kokemuksia päivähoitosta Kartanonkosken päiväkodissa”